

APRIL 1975

la vida espiritual

duhovno
življenje

LA NACION ESLOVENA, ¿CONDENADA A MUERTE?

Con su ideología marxista dogmática, con sus métodos en las conferencias internacionales y con su adhesión incondicional a los soviéticos hasta la ruptura de 1948, y también por su indiferencia hacia los valores y problemas nacionales, los actuales amos perdieron una considerable parte del territorio poblado por eslovenos. No han hecho nada para salvar a los eslovenos que viven bajo la jurisdicción italiana, austriaca y húngara. Por eso el cuerpo de la nación eslovena permaneció desmembrado. Su pérdida de sangre es tanto más peligrosa cuanto que al número ya antes elevadísimo de los emigrados, se ha agregado la corriente del éxodo de la emigración anticomunista.

Ante todo, sin embargo, lo más grave es el pavoroso decaimiento de la fuerza biológica. Los comunistas lograron que, en pocos años, se extendiera el desenfreno sexual, que de manera horrible se multiplicaran los abortos y que los matrimonios rechacen los hijos. La nación eslovena está extinguiéndose y los serbios se van instalando en ella, en tanto que las autoridades comunistas de Eslovenia y de Belgrado orientan a sus secuaces en Primorje y Carintia hacia los partidos Comunistas, italiano y austriaco, debilitando así su conciencia nacional.

Na 1. strani platnic:

Triglav ni gora, Triglav je kraljestvo (Kugy)
(foto Ivan Makovec)

Ob Slovenskem dnevu

Ponovno se bliža naš Slovenski dan. Morda ni odveč v tem trenutku, če se vprašamo, čemu obhajamo vsakoletne „Slovenske dneve“ povsod, kjer smo nastanjeni Slovenci. Ne bo odveč tako vprašanje, da ne bomo le nadaljevali nečesa, s čimer smo nekoč začeli, ne da bi dobro vedeli, zakaj to delamo.

Slovenski dan nam je praznik slovenske narodne zavesti, opozorilo pripadnosti k narodu, iz katerega smo izšli in katerega del smo. Je pa lahko in mora biti tudi dan vsakoletnega izpraševanja vesti o našem čutenju z usodo slovenskega naroda v matični domovini.

Slovenska skupnost v Argentini praznuje vsako leto na belo nedeljo Slovenski dan. Za to slavnost in tudi za druge verske in kulturne prireditve slovenske žene in dekleta — kot tudi možje, fantje in otroci — s ponosom oblečejo narodne noše (foto Janko Hafner)

zamejstvu in po svetu: Ga ljubimo prav, živimo z njim, se zavzemamo zanj, smo skušali pomagati pri gradnji slovenske prihodnosti?

Slovenski dan združi rojake najprej okoli daritvene mize in kaže na vire, temelje vseh kreposti, tudi ljubezni do naroda, skrbi za njegovo usodo, iskanja poti v lepšo prihodnost. V nadnaravni luči kaže potrebo in vrednost dela za narod.

Kulturni del opozarja na neogibnost prosvetnega dela med nami: morda bi večja povezanost in skupni programi rodili več sadov. Slovenski dnevi morajo pokazati sadove združenih naporov vseh srenj. Vse enote, zlasti njihova mladina morejo pokazati, kaj so si prisvojili iz slovenske kulturne zakladnice in kaj so ji morali dodati. . . .

Pomembna je tudi družabna povezanost. Skupno veselje nas veže med seboj, pomaga premostiti težave in celo nasprotstva. Znani in neznani rojaki morejo čutiti domačnost, prijateljsko vez med sinovi iste krvi. In mladina bo lepše našla pot do mnenj svojih staršev, njihovega rodu, celega naroda z vsem bogastvom običajev, jezika, pesmi in kulture sploh.

Tudi naš letošnji „Slovenski dan“ bodi resnično „Zborovanje pod lipo,“ naš slovenski posvet, obrambni tabor sredi valov razdiralnega materializma, pravi slovenski narodni praznik.

—šič

SLOVENEK SEM!

Slovenec sem!
Tako je mati d'jala,
ko me je dete pestovala;
zatorej dobro vem:
Slovenec sem!

Slovenec sem!
To jasna pamet v glavi,
to v srcu blagi čut mi pravi;
s ponosom reči smem:
Slovenec sem!

Slovenec sem!
Jaz ljubim očetnjavo,
gorim za njeno čast in slavo;
kar čutim, to povem:
Slovenec sem!

Slovenec sem!
Od zibeli do groba
ne gane moja se zvestoba,
da vsakdar reči smem:
Slovenec sem!

ŠEST SVETNIKOV V SVETEM LETU

V svetem letu 1975 bo sv. oče razglasil šest blaženih za svetnike. **Po narodnosti:** tri Špance, enega Irca, eno Severnoameričanko in enega Italijana. **Po poklicu:** enega nadškofa, enega redovnega brata, eno vdovo — ustanoviteljico nove kongregacije, enega misijonarja - škofa, eno redovno ustanoviteljico in enega redovnika — obnovitelja reda.

25. maja 1975

25. maja bosta v vatikanski baziliki sv. Petra razglašena dva Španca: blažena Vicenta María López Vicuña in blaženi Juan Bautista de la Concepción.

Blažena Vicenta María López Vicuña je bila rojena 22. marca 1847 v Navarri, v kraju Cascaute. Imela je dobre, zelo verne starše. Zgodaj so ji omogočili bogato vzgojo. Že kot otrok je imela dan razdeljen od sedme ure zjutraj do devete ure zvečer. Jutranji sv. maši je sledil študij, nato pa ročna dela, francoščina, klavir, obisk Najsvetejšega, rožni venec, duhovno branje in obisk bolnikov ter ubogih. Zelo so ji bila pri sreju dekleta brez družine in dela, dekleta ki so iz notranjosti države prihajala v mesta in so

se znašla sredi velikih nevarnosti. Zanje je 11. julija 1878, na praznik presvete Trojice, ustanovila Inštitut Hčera Marije Brezmadežne. V nekaj letih je nova redovna kongregacija imela več hiš po raznih mestih Španije. Dvajsetletna voditeljica jo je nadvse zgledno vodila. Bila je vzor prijaznosti, dobrote, molitve, modrosti in vere. Z besedami: „Moj Jezus, usmiljenje!“ in „Jezus, Marija, Jožef, bodite z menoj!“ je 26. decembra 1890, v 44. letu svoje starosti umrla. Po njeni smrti se je njeno delo, kongregacija Hčera Marije Brezmadežne, razširilo po svetu, tudi v Argentini ima več hiš. Ustanoviteljico pa je sv. oče Pij XII. v svetem letu 1950 proglasil k blaženim.

Blaženi Juan Bautista de la Concepción, v svetu Juan García López, je bil rojen 10. julija 1561 v kraju Almodávar del Campo. Tudi on je imel globoko verno družino. Po očetovi strani je bil v sorodstvu s sv. Janezom Avilskim. Zgledi svetnikov, ki so jih v domači hiši prebiral, so se mu globoko vtisnili v srce. Sv. Teresija Velika mu je napovedala, da bo „velik svetnik, rešitelj mnogih duš in obnovitelj starega Re-

da.“ Dvajsetleten je napravil obljube v Trinitarskem redu, katerega je ustanovil sv. Janez de Malta za rešitev ujetnikov in sužnjev. Ker pa je bil Trinitarski red v 16. stoletju precej nepopolnjen s posvetnim duhom, ga je Juan Bautista de la Concepción z veliko potrpežljivostjo in nadnaravnim duhom prenovil. Napisal je tudi več knjig duhovne vsebine. 14. februarja 1618 je sveto umrl.

14. septembra 1975

14. septembra, na praznik povišanja sv. Križa, bodo Združene države Severne Amerike prejele prvo svetnico. Bo to **blažena Elizabeth Anne Bayley**.

Elizabetha Ana Bayley se je rodila v New Yorku 28. avgusta l. 1774 kot hčerka zdravnika, ki je bil presbiterijanske vere. Z dvajsetimi leti se je poročila z Viljemom M. Setom, bogatim trgovcem, kateremu je darovala pet otrok. Zaradi slabotnega zdravja se je njen soprog hotel z družino podati v Livorno (Italijo), toda izbruhnila je epidemija in ladja zaradi karentene ni mogla pluti naprej in na njej je bolnik umrl 27. decembra 1803. Elizabetha je nato 6 mesecev uživala gostoljubje družine Filicchi v Livorno (h kateri je bila z možem namenjena), tam je spoznala in vzljubila katoliško vero. Po vrnitvi v New York je stopila v katoliško Cerkv. Kot posledica tega koraka je

bil popoln prelom z vsemi sorodniki in vnanje ubošstvo. Majhno šolo, katero je odprla v predmestju New Yorka, so zaprli, ker ni mogla plačevati najemnine. Napotila se je v Baltimore in tam leta 1808 odprla šolo. Njej so se pridružile globoko verne žene. Ustanovile so redovno družbo, ki je prejela ime „Redovnice Ljubezni sv. Jožefa.“ 4. januarja 1821 je polna dobrih del in preiskušana v trpljenju zaspala v Gospodu. Papež Janez XXIII. jo je ob razglasitvi za blaženo leto 1963 imenoval: „Prvo cvetko javno razodete svetosti, katero so Združene države svetu poklonile.“

28. septembra 1975

Dva tedna zatem, 28. septembra, pa bo v Rimu razlašen za svetnika **blaženi Juan Masias**, brat dominikanskega reda.

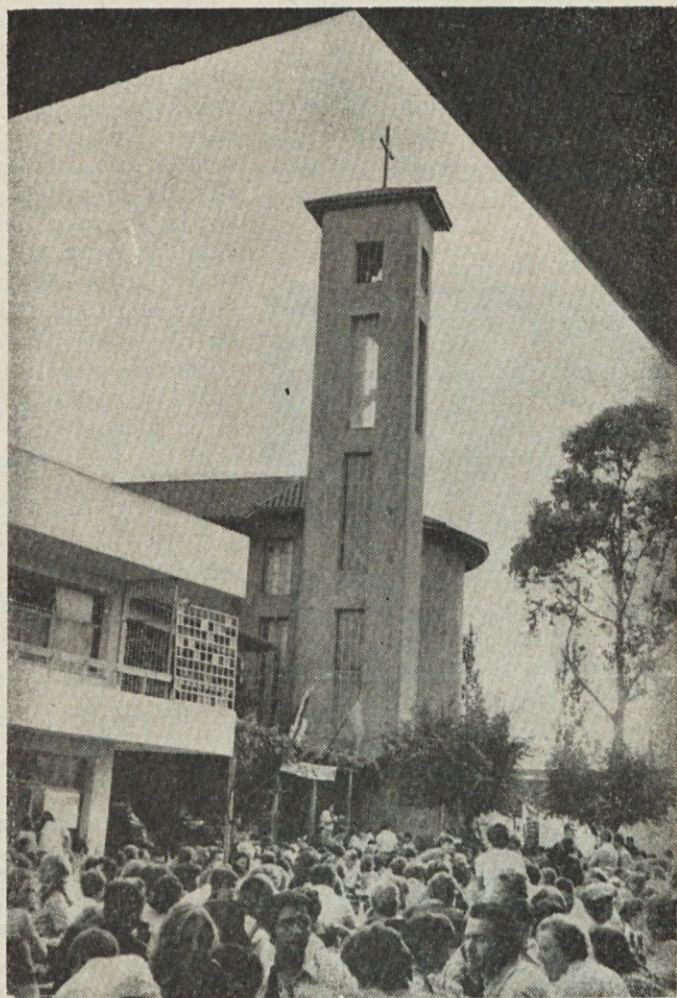
Molitveni namen za april

Splošni: Molimo, da bi družbena občila uspešno pripomogla pri uresničevanju vzvišenih namenov svetega leta.

Misijonski: Molimo, da bi sredstva družbenega obveščanja pripomogla k uglašenju src vseh in vsakega posebej za učinkovit sprejem svetih odpustkov.

Rojen je bil v Španiji l. 1585. Kot štiriletni otrok je izgubil starše. Ostal je sirota. Okusil je vso trdoto življenja. Postal je pastirček črede prašičev. Ponižno opravilo je vzorno vršil. V samoti pa je našel veliko časa za

molitev. Ko je dorastel, se je napotil v mesto Seville. Vstopil je v službo k nekemu trgovcu, ki se je odpravljal v Novi svet. Ker pa ni znal pisati, ga je odslovil. Podal se je v Peru. 36-leten je v Limi vstopil k dominikancem. Po-

Slovenska
cerkev
Marije
Kraljice —
versko središče
Slovenske
vasi v
Lanusu
pri Buenos
Airesu
(foto Marijan
Šušteršič)

stal je redovnik - brat. 23 let je vršil vratarsko sužbo. Bil je do vseh prijazen, posebej pa so mu bili pri srcu reveži, katerim je dnevno poln krščanske ljubezni pripravljaval hrano. Več ur je posvečal molitvi. Njegov pogreb je bil pravo čudo. Udeležili so se ga vsi predstavniki Peruja: od namestnika španskega kralja in nadškofa do zadnjega ubožca. Vsi so se namreč zavedali, da se v tem preprostem bratu skriva svetnik. K blaženim ga je proglasil papež Gregorij XVI. leta 1840.

12. oktobra 1975

12. oktobra bo sv. oče razglasil k svetnikom blaženega **Olivera Plunketta**, nadškofa in irskega primasa.

Oliver Plunkett je živel v 17. stoletju, v dobi, ko so anglikanci preganjali katoličane na Angleškem in Irskem. Ker mu je bil v domovini onemogočen redni bogoslovni študij, se je z 22. leti odpravil v Rim, bil tam 1654 posvečen v duhovnika in je deloval z velikim uspehom kot profesor moralke v kolegiju Zavoda za širjenje vere. 9. julija 1669 je bil v Gentu posvečen za nadškofa v Armaghu — bilo mu je tedaj 44. let — in je v marcu 1670 tam nastopil službo. Novembra 1673 je je izšel ukaz o izgonu škofov z Irskega. Oliver Plunkett se v javnosti ni smel pokazati. S tem večjo vnemo je deloval na tihem. Neutrudno je obiskoval raztres-

ne župnije, do katerih je mogel priti le po dolgih in nevarnih poteh, spodbujal omahljivce, pošiljal skrbne dušne pastirje, ki se kakor on niso bali ne revščine ne preganjanja. Čez sedem let so ga anglikanci privedli pred sodišče. Obdolžili so ga, da je pridobil 70.000 katoliških Ircev, naj pobijejo vse protestante. Ker na Irskem nihče ni hotel pričati zoper nadškofa, so ga po dolgem zaporu v Dublinu prepeljali v londonsko ječo. Obtožnica ga je dožila, da je pripravljaval napad na kralja in tako delal za obnovo katoliške vere na Irskem. Ko so ga 11. julija 1681 peljali v smrt, je v govoru množici, ki se je gnetla okrog krvniškega odra, ponovil dokaze o svoji nedolžnosti, odpustil je tožiteljem in krvnikom in je glasno molil za vse člane angleške kraljevske družine. Potem je molil psalm Usmili se, dokler ni vrv zadušila njegovih besed. To mučeništvo je prepričalo angleško javnost, da so bile obdolžitve plod domišljije. Z obsodbo Olivera Plunketta je prenehalo veliko preganjanje, ki je trajalo s presledki 150 let. Za blaženega ga je razglasil papež Benedikt XV. leta 1920.

26. oktobra 1975

Kot zadnji pa bo 26. oktobra proglašen k svetnikom **blaženi Giustino de Jacobis**, misijonar — škof v Abesiniji.

Justin je bil rojen 9. oktobra

1800 v San Fele v južni Italiji. Z osemnajstimi leti je vstopil k lazaristom. Kot mlad duhovnik se je odlikoval v vztrajni potrpežljivosti in neugnani pripravljenosti pomagati.

Odpovedal se je službi predstojnika velike naselbine lazaristov v Neaplju in se je odpravil 1839 v Abesinijo, kjer se mu je odprlo velikansko misijonsko področje. Bil je z vsem srcem misijonar. Sveta maša mu je bila vsakdanja radost in trdna opora. Skrbel je za bolnike in se ni ustrašil nobene poti. Cele noči je premolil. Silno se je postil. Opravljal je najnižja dela.

Do leta 1844 je zbral okrog sebe okrog sto vernikov. Število je rastlo in kmalu so bile ustanovljene nove skupine kristjanov po drugih krajih. Leta 1845 je odprl malo semenišče za vzgojo domačih duhovnikov. A že istega leta se je začelo preganjanje kristjanov. Čeprav so jih mnogo zaprli ali izgnali, mnogo pa jih je tudi odpadlo, je bilo leta 1853 še 5.000 katoličanov.

Medtem je bil Justin de Jacobis imenovan za škofa. Kmalu pa so ga zaprli, naposled pa izgnali iz dežele. Na poti proti obali je od izčrpanosti umrl v puščavi 31. julija 1860 v Oligade (Abesinija). Kardinal Massaia je o njem zapisal: „Tako je umrl ustanovitelj abesinskega misijona, neutrudni apostol Vzhodne Afrike, učitelj misijonarjev, zgled poguma in spokornega življenja,

brez kakršnega v sveti službi med temi narodi ni mogoče uspeti.“ Papež Pij XII. ga je 15. junija 1939 razglasil za blaženega.

Ko bo Cerkev vesela proglasila te junake krščanstva za svetnike, bodo Slovenci po vseh kontinentih sveta prosili, naj se čimprej približa dan, ko bodo enako čast oltarja doživeli naš Slomšek in Baraga, pa Rožman in Gnidovec, Knoblehar in Grozde in še drugi, katerih življenje je bilo sveto, v mnogih primerih kronano z mučeništvom.

A. S.

Odhod iz domovine

RAZGOVOR Z LOJZETOM TRPINOM

Ob Srebrni reki na južni polobli živi mnogo naših rojakov, katerim bo letos steklo 30 let, odkar so zapustili svojo rodno domovino. Za vsakega je 30 let dolga doba, še daljša pa je bila našim rojakom, ki so prišli v to deželo brez imovine, brez poznanstva in brez prijateljev. Tuj jim je bil jezik domačinov, tuja jim je bila brezmejna pampa in vsaj prve mesece se jim je zdela široka, lenotekoča Srebrna reka hladna. Njih edino bogastvo je bila vera v Boga, slovenska poštenost in pridne delavne roke. V teh 30 letih je mnogo naših rojakov omagalo. Srebrna reka je terjala mlada življenja, visoke gore so zajele v svoj večni led mlade fante, ki so se povzpeli nanje, želeč uživati beli raj, in so morali te želje plačati s svojim življenjem. Nedogledna pampa je vsrkala marsikaterega Slovenca — to je bil krvni davek novi domovini.

Po 30 letih so mladi — upanja polni obrazi zgubili svojo svežost in jo zamenjali s potezami izkušenj, pa tudi utrujenosti: Čas je

posrebril lase, kakor bi jih hotel priličiti deželi.

Kako so se naši rojaki privadili novim navadam? Kakšna je bila njihova življenska pot? Zадnjič sem v Miramaru srečala g. Lojzeta Trpina, krepko je pogajal kolo. Peljal je proti vetru, z eno roko je vozil, v drugi je držal veliko mrežo sadja. Veselo me je pozdravil in odhitel naprej.

Njega in njegovo gospo poznam že dolgo let, ko še nista bila poročena. Imata 6 otrok, lep dom in vedno prijazen obraz. Kakšno življenje sta živela teh 30 let?

Ko sem Trpinovo družino obiskala v njihovem prijetnem domu, je gospa Nežka ravno hranila najmlajšo hčerkico. Kmalu se nama je pridružil g. Trpin — pa sem ga vprašala:

Letos bo 30 let, kar sta zapustila svoj dom. Ali mi lahko na kratko podaste vašo življenjsko pot od dneva, ko ste stopil preko meje Slovenije?

Ko sem prestopil meje naše zemlje, si nikdar nisem mislil, da jo bom zapustil za vedno. Vsi, ki

smo takrat zapuščali svoje domove, smo mislili, da odhajamo samo za nekaj dni, da se medtem uredijo politični problemi in se potem vrnemo vsak na svoj dom. Ko sem zapuščal svoj rojstni kraj, se od njega nisem poslovil, saj sem bil prepričan, da se bom kmalu vrnil.

Potoval sem s konji in vozom, na katerem smo imeli hrano za nekaj dni. Vsak dan mojega potovanja proti Avstriji sem čakal novice, da so se razmere uredile in da se lahko vrnemo. Čakal sem zaman — obratno: vsak dan sem moral dalje in globlje v tujino. Takrat mi je bila beseda tujina velika neznanka. Kaj kmalu pa sem občutil, kaj pomeni ta beseda.

To je žalost, trpljenje, obup. Kmalu po prihodu v tujino nam je zmanjkalo hrane. Na hitro sem se naučil nekaj tujih besed, da sem lahko prosil za njo. Moje prošnje dostikrat niso bile uslišane. Hrane ni bilo dosti za nas, še manj pa za konje. Kljub temu sva se z gospodarjem napotila z njimi v Italijo. Ostale rojake so Angleži odpeljali s kamioni do Vidma. Ta pot je bila dolga, vila se je preko razrušenih mest in vasi. Neko nedeljo sem prišel do predora, ki veže Avstrijo z Italijo. Ker me oblasti niso pustile, da bi šel s konji skozenj, sem moral z njimi preko gore. Ko sem bil na vrhu, sem se ustavil. Utrujen in žalosten sem bil. Zlezal sem pod voz

Trpinova družina v Miramaru (foto dr. Jože Dobovšek)

in vzel v roke knjigo „Kristus kraljuj“ (katero imam še danes). Prišel sem brati sv. mašo. Nisem jo dokončal — kajti solze so mi nenadoma zalile oči, na mojih ustnicah se je pojavil jok, ki je prišel iz globočine mojega srca, ko sem se zavedal, da sem sam, **sam sredi tujine.**

Bil sem sredi poti, odnehati nisem smel, moral sem dalje, vedno dalje... Potovanje je bilo naporno, ljudje in živali smo bili utrujeni, hrane je bilo vedno manj. Pot se je vlekla v neskončnost; v najtežjih trenutkih, ko sem bil skoro brez volje, sem pričel moliti. Molitev je bila tista sila, ki mi je dala moč, da sem vzdržal. Na italijanski strani smo naleteli na ameriške vojake. Ustrašil sem se jih — bili so črni in jaz še v življenju nisem videl zamorcev. Kmalu sem se na nje navadil, zlasti še, ker so bili z nami zelo prijazni. Blizu Vidma pa so nam komunisti pobrali konje in voz. Po velikih težavah sem končno le naletel na vaščana. Nadaljevala sva pot skupaj. Kjer ni bilo prostora pod streho, so bila kamnita tla moja postelja in moja streha je bilo — milo nebo. Amerikanci so nas po nekaj dneh pripeljali v Trbiž (Treviso). Tam sem doživel čudovito presenečenje: obiskala me je mati! Prišla je prav od doma, da se je na lastni oči prepričala, **da njeni sinovi še živijo.** — Sledili so dnevi negotovosti in potovanja od taborišča do tabori-

šča. V teh dneh mi je bila glavna opora molitev.

Življenje v taboriščih sem končal v Senigaliji, kjer sem se odločil, da grem v Turin k salezijancem, ki so tam imeli obrtno šolo. Učil sem se mizarstva. Ko so moji rojaki pričeli odhajati v razne prekomorske kraje, sem se tudi jaz odločil za Argentino. Ko sem si v Rimu nabavil potrebne dokumente, sem si ogledal to sveto mesto. Videl sem tudi sv. očeta, papeža Pija XII. V novo deželo sem potoval z ladjo „Santa Cruz“. Na tej ladji sem se po dolgem stradanju prvič zopet najedel — belega kruha.

V Argentini sem takoj dobil vse osebne dokumente. Odšel sem v Cruz del Eje v Córdoba, kjer sem dobil delo. Svojo prvo plačo sem porabil, da sem si kupil radijski aparat. Zvedel sem namreč, da so oddajali Slovensko uro. Zaman sem čakal na slovensko petje in slov. besedo, katero sem si tako želel slišati. Moje razočaranje je bilo veliko, ko sem zvedel, da so malo prej to oddajo ukinili. In jaz sem tako zelo pogrešal domačo govoricó!

Neki rojak mi je sporočil, da je v Mar del Sud dosti Slovencev, ki so vsi zaposleni. Tudi jaz sem se odpravil tja, ko je začelo primanjkovati dela, sem se naselil v Miramaru. Od leta 1950 živim že tukaj.

Vprašala sem ga: **Kaj vam je nudila tujina oz. nova domovina?**

Odgovoril je: Kaj mi je nudila moja nova domovina? Predvsem mi je nudila varnost pa možnost privatnega življenja.

In kaj vas veže na rodno domovino?

Na mojo rodno domovino me največ veže moja ostarela mama, sestre in brat, ki so še vsi doma. Veže me želja, da bi še enkrat videl svoj rojstni kraj in da bi se lahko poslovil od vsega, kar me še veže na ta dom!

— Otožen pogled mu je obvisel na rožah na vrtu. Stara mati v domovini in brat in sestra? In spomin na mlada leta?

Bolje je, da ne posegava več v

preteklost. Raje si oglejmo sedanjost in ta je — da si je Trpinova družina kljub oddaljenosti tisočev kilometrov in kljub dobi 30. let tu na južni polobli ustvarila košček slovenske domovine. Njihov dom je slovensko opremljen, živijo po slovenskih navadah, praznike praznujejo po slovenskih običajih in kar je največ — vsi otroci govorijo lepo slovenščino, poznajo slovensko zgodovino in želijo videti vsaj enkrat tisti raj pod Triglavom, o katerem oče in mati nenehno govorita. Ko bi ostarela mama g. Trpina videla ta slovenski dom svojega sina, bi bila zelo srečna in Bogu hvaležna.

Pavlina Dobovškova

Pronovljena Mohorjeva hiša in z njo združeno novo pasopje v Celovcu — narodno in kulturno žarišče za slov. Koroško (foto Vinko Zaletel)

Izjava

Kongregacije za nauk o prostovoljnem splavu

Po svetu se mnogo razpravlja o dovoljenosti in nedovoljenosti splava, zato je kongregacija, ki jo vodi kardinal Franjo Šeper, znova temeljito razložila katoliški nauk, da je splav velik greh. V nekaterih deželah, tudi v Jugoslaviji, je zdravstveno izveden splav po civilnem zakonu dovoljen. A dobro moramo vedeti, če ga državni zakon dovoljuje, splav zato še ni dovoljen v vesti pred Bogom. Zato je temeljit pouk o splavu koristen in potreben.

I. UVOD

1. O vprašanju splava in o zakonu, ki naj ga dovoljuje, se skoro povsod vroče razpravlja. Te razprave bi bile manj pomembne, če bi ne šlo za človeško življenje, ki je prvenstvena vrednota in ki jo je nujno treba ščititi in pospeševati. To je vsakomur jasno, čeprav mnogi iščejo razlogov, da more zaščititi življenja v nasprotju z očitno resnico služiti celo splav. Zares se moramo čuditi, da se na eni strani odkrito protestira zoper smrtno kazen, na drugi strani pa

vedno bolj zahteva svoboda splava, bodisi na sploh bodisi z določenimi, vedno bolj širokimi omejitvami. Cerkev pa se zaveda, da je njena naloga, da brani človeka zoper vse, kar bi ga moglo uničiti ali onečastiti. Zato ne more molče mimo tega vprašanja. Ker je božji Sin postal človek, ni človeka, ki bi ne bil zaradi skupne človeške narave njegov brat in bi ne bil poklican, da postane kristjan in prejme od njega zveličanje. . . .

...2. Mnoge škofovske konference pa tudi posamezni škofje so se čutili dolžne, da brez dvoumnosti vernike opozore na izročeni nauk Cerkve. Ti dokumenti, ki se med seboj čudovito strinjajo, kažejo v jasni luči, s kolikim spoštovanjem gleda krščanski nauk na človeško življenje. Vendar se je zgodilo, da so bili ti opomini škofov tu in tam sprejeti z molkom ali celo oporekanjem.

3. Po službi, ki ji je izročena, namreč da pospešuje in v vesoljni Cerkvi brani vero in nravnost, je kongregacija za nauk vere sklenila, da najpomembnejša poglavja tega nauka vsem vernikom pokliče

v spomin. Tako ta kongregacija potrjuje z veljavo apostolskega sedeža, kar so v tej zadevi škofje srečno začeli. Kongregacija zau- pa, da bodo vsi verniki, tudi tisti, ki so jih ti prepiri in novi nazori zbegali, jasno uvideli, da ne gre za eno ali drugo mišljenje, tem- več za stalni nauk najvišjega učiteljstva, ki v luči vere razlaga pravilo nravi. Zato je jasno, da ta izjava težko obvezuje vest. Naj po njej Bog razsvetli vse ljudi, ki si prizadevajo odkritosrčno vr- šiti resnico (Jan 3, 21).

II. NAUK VERE

4. „Bog ni naredil smrti in se ne veseli pogina živih“ (Modr 1, 13). Res je sicer, da je Bog živa bitja ustvaril, da žive določen čas in da morajo vsa telesna živa bitja umreti. A najprej je Bog hotel življenje. Vse, kar je v tem vidnem svetu, je bilo ustvarjeno zaradi človeka, ki je božja podoba in krona vseh stvari (1 Mojz 1, 26 — 28). A za človeka velja, da je „po hudičevi nevoščljivosti pri- šla smrt na svet“ (Modr. 2, 24).

Slovenski koroški pevski zbor Gallus je na svoji pevski turneji po Ameriki in Kanadi 2. nov. 1974 obiskal samostansko pokopališče v Lemontu, kjer so člani zbora počastili svojega velikega rojaka škofa dr. Gregorija Rožmana. Župnik Vinko Zaletel jim je govoril o pokojniku, nato pa so pevci z molit- vijo in pesmijo počastili škofa Rožmana (foto: Vinko Zaletel)

Smrt, ki jo je na svet pripeljal greh, ostane povezana z grehom, je njegovo znamenje in njegova posledica. Pa smrt ne more slaviti zmagoslavja, zakaj Kristus, ko govori o vstajenju, pravi v evangeliju, da Bog ni Bog mrtvih, marveč živih (Mt 22, 32). Smrt in greh je premagalo Kristusovo vstajenje (prim. 1 Kor 15, 20 — 27). Zato razumemo, da je človeško življenje, tudi tu na zemlji, dragoceno. Življenje je človeku vdihnil Stvarnik in ga zahteva tudi nazaj (prim. 1 Mojz 2, 7; Modr 15, 11). Človeško življenje je pod božjim varstvom: njega kri vpije k Bogu (prim. 1 Mojz 4, 10), ki zahteva zanj račun, ker „človek je ustvarjen po božji podobi“ (1 Mojz 9, 5. 6.). „Ne ubijaj“ (2 Mojz 20, 13) je božja zapoved. Življenje se nam podeli kot dar, a z njim so združene tudi dolžnosti. Ne samo, da ga sprejmemo kot „talent“ (prim. Mt 24, 14—30), temveč je treba, da nese tudi obresti. Zato ima človek mnoge dolžnosti, ki se jim nihče ne more ogniti. Tega se bolje zaveda kristjan, ki ve, da je njegovo večno življenje odvisno od tega, kar je s pomočjo milosti božje izvršil na zemlji.

5. Cerkevno izročilo je vedno učilo, da je treba človeško življenje ščititi in ga varovati, tako na začetku kakor v raznih dobah njegovega razvoja. Cerkev se je namreč od prvih začetkov upirala npravem poganskih Grkov in Rimljanov in vztrajno trdila, da

se pravi kristjanov v tej zadevi zelo od njih razlikujejo. V krščanskem spisu iz 1. stoletja, ki ima naslov Didahe, je to jasno rečeno: „Ne ubijaj zaroda s splavom in ne pogublaj rojenega otroka.“ Krščanski filozof iz 2. stoletja Atenagora poudarja, da imajo kristjani žene, ki porablajo zdravila, da zarod splavijo, za morilke. Prav tako obsoja tiste, ki umore otroka, čeprav živi še pod materinim srcem, kjer so, pravi, po našem prepričanju otroci pod božjim varstvom. Pisatelj Tertulijan, se zdi, v tej reči ne piše vedno enako, vendar jasno postavlja tole bistveno načelo: „Preprečitev svobodnega rojstva je vnaprej narujen umor. Ni razlike, pravi, če kdo uniči že rojeno življenje ali prepreči življenje, ki se šele rojeva. Tisti, ki bo človek, je že človek.“

6. Isti nauk so učili v teku stoletij sveti cerkveni očetje in pastirji Cerkve ter učitelji. Čeprav so bili različnih misli glede trenutka, kdaj telo dobi duhovno dušo, niso nikdar dvomili o tem, da je splav nedovoljen. Res so v srednjem veku, ko so splošno mislili, da je duhovna duša v zarodku pričujoča šele po prvih tednih, različno sodili o velikosti greha in kazni za splav v prvih tednih. Tudi ugledni pisatelji so v reševanju raznih primerov za prvi čas življenja zastopali mišljenje, kakor pa za poznejši čas nosečnosti. Vendar tudi ti niso nikdar zanikali, da je splav

tudi v tistih prvih dneh, objektivno smrtni greh. V resnici so vsi splav obsojali. Za to imamo veliko dokazov. Naj omenimo le nekatere. Cerkveni zbor v Mainz, ki je bil leta 847, je potrdil kazni, ki so jih zoper splav izrekli prejšnji zbori, in je odločil, da je treba naložiti najostrejšo kazen ženam, „ki ubijajo svoj porod ali zavržejo sad svojega telesa“. V Gratianovem dekretu so navedene naslednje besede papeža Štefana V.: „Kdor s splavom uniči, kar je spočeto v telesu, je morilec.“ Sveti Tomaž, skupni učitelj Cerkve, uči, da je splav velik greh, nasproten naravnemu zakonu. Za časa renesanse je papež Sikst V. splav najostreje obsodil. Sto let pozneje je Inocencij XI. obsodil trditev nekaterih kanonistov (pravnikov), ki so bili naklonjeni širo-

kovestnosti (laksizmu) in skušali oprostiti krivde tiste, ki so naredili splav pred časom, ko po mnenju nekaterih zarotek dobi duhovno dušo. V naših časih so zadnji papeži povsem jasno učili isti nauk. Pij XI. je odgovoril v okrožnici o čistem zakonu na najtežje ugovore. Pij XII. je obsodil direktno splav. Janez XXIII. je v okrožnici Mati in učiteljica ponovil nauk svetih očetov in poudaril, da je človekovo življenje sveto, ker „zahteva od svojega začetka delovanje Boga Stvarnika“. Zadnji vatikanski vesoljni zbor, ki mu je predsedoval Pavel VI., je splav ostro obsodil. Pravi: „Življenje je treba takoj od začetka naprej varovati z največjo skrbjo; splav in usmrnitev otroka sta gnusna zločina.“ Isti Pavel VI., ki je o tem večkrat govoril, se ni pomišljal

Obisk koroškega zbora Gallusa je bil za rojake v Severni Ameriki pomemben dogodek v narodnostnem in glasbenem pogledu. Na sliki nastop zbora s pevovodjem Jožkom Kovačičem v Narodnem domu v Clevelandu (foto Vinko Zaletel)

izjaviti, da se cerkveni nauk o splavu „ni nikdar spremenil in se tudi ne more spremeniti“.

III. UMSKI RAZLOGI

7. Spoštovanje človeškega življenja pa ni ukazano samo kristjanom. To zahteva tudi razum sam po sebi, če premisli, kaj je človeška oseba. Človek je razumna narava, oseba, ki more o sebi razmišljati, ki more o svojih dejanjih in zato tudi o svoji usodi odločati. Človek je svoboden. Zato je gospodar sam sebe. Njegova duša, ki jo Bog neposredno ustvari, je neumrljiva. Človek je naravnana na Boga in najde le v njem svojo popolnost. Živi pa v družbi s sebi podobnimi. Pred družbo in drugimi ljudmi ima vsaka človeška oseba pravico, da je sama svoj gospodar, pravico do svojega življenja in različnih svojih dobrin. Stroga pravičnost zahteva, da drugi to priznajo.

8. Vendar zemeljsko življenje na tem svetu nima v sebi vsega, kar spada k osebi. Oseba ima tudi višjo stopnjo življenja, ki ne more imeti konca. Telesno življenje je osnovna dobrina, ki je tudi na zemlji pogoj za vse druge. Obstajajo pa višje dobrine, za katere je včasih upravičeno ali celo potrebno, da se izpostavimo nevarnosti, da življenje izgubimo. V družbi mora vsaka oseba služiti skupni blaginji kot svojemu cilju, kateremu je treba podrediti svoje posebne koristi. Pa skupna blagi-

nja ni končni cilj osebe. V tem pogledu je družba v službi osebe, zakaj ta doseže le v Bogu svoj končni namen. Oseba more biti končno podrejena samo Bogu. Zato ne more biti človek samo sredstvo, ki bi ga smel kdo porabljal za dosego kakega višjega namena.

9. So pa mnoge pravice, ki jih človeška družba ne more šele dati, ker obstajajo pred njo. Družba jih mora ščititi in uveljavljati. Take pravice so večinoma tiste, ki se danes imenujejo „človeške pravice“, za katere se naša doba ponša, da jih je jasno izjavila.

10. Prva pravica človeške osebe je pravica do življenja

So tudi druge dobrine, nekatere zelo dragocene, toda pravica do življenja je osnovna pravica in pogoj za druge dobrine, zato jo je treba ščititi bolj ko druge. Družba ali javna oblast, kakršna koli že je, ne sme te pravice ne katerim pustiti, drugim pa vzeti. Kakršno koli razlikovanje, bodisi zaradi rase ali spola bodisi zaradi barve ali vere, je vedno krivično. Ta pravica namreč ne izvira od tod, ker jo drugi priznavajo, temveč gre pred vsakim priznavanjem. Zato zahteva, da jo priznamo. Kdor je ne priznava, krši strogo pravičnost.

11. Tudi razlikovanje zaradi različne starosti človeškega življenja se ne da opravičiti. Prav tako ne zaradi drugih razlogov. Pravico do življenja ima v polni meri starček in najbolj onemogel človek. Pravice do življenja ne zgubi

tudi neozdravljivo bolni. Pravico do življenja ima prav tako pravkar rojeni otrok kakor odrasli človek. Vsako človeško življenje je treba ščititi od tedaj, ko se je spočelo. Ko je jajce oplojeno, se začne življenje, ki ni življenje ne očetovo ne materino, temveč življenje novega človeškega bitja, ki se razvija samo po sebi. Nikdar ne bo postalo človeško življenje, če ni to že takrat.

12. Novejša genetika (nauk o nastanku in razvoju vrst) jasno potrjuje te trditve, ki niso odvisne od razprav, kdaj človek dobi dušo. Ta znanost je dokazala, da ima novo živo bitje določen stalen sestav ali vrstni načrt. Človek, in sicer ta človek, ima že svoje svojstvene in določene lastnosti.

Z oploditvijo se začne čudovit tok človeškega življenja. Posamezne sposobnosti pa zahtevajo časa, da se pripravijo za delovanje. Vsaj to moremo reči, da današnja znanost, tudi najpopolnejša, ne nudi nobenega učinkovitega razloga tistim, ki se zavzemajo za splav. Sicer pa ni zadeva življenjeslovne znanosti odločati o izrečno filozofskih in moralnih vprašanjih, kakor je vprašanje, kdaj človek postane človeška osebnost, ali o dovoljenosti splava. Z moralnega vidika je jasno tole: čeprav bi kdo dvomil, ali je človek takoj pri spočetju človeška oseba, je objektivno velik greh izpostavljati se nevarnosti, da zagrešimo umor. „Tisti, ki bo človek, je že človek“, pravi Tertulijan.

„Gallus“ v dvorani slovenskih šolskih sester v Ljubljani (foto Vinko Zaletel)

IV. ODGOVOR NA NEKATERE UGOVORE

13. Božji zakon in naravni razum izključujeta torej vsako pravico direktno ubiti nedolžnega človeka. Vendar, če bi bili razlogi, s katerimi zagovarjajo splav, vedno očitno slabi ali brez vrednosti, bi se o tem vprašanju toliko ne razpravljalo. Teža tega vprašanja izhaja od tod, ker so v nekaterih, morda zelo pogostih primerih, če odrečemo splav, v nevarnosti druge pomembne dobrine, ki jih ljudje ščitijo in ki so na videz prvenstvene. Teh velikih težav ne moremo tajiti. Na primer zdravje v smrtni nevarnosti, ali nov otrok matere je v nevarnosti, in sicer more biti v veliko breme, posebno če upravičeno mislimo, da bo ne normalen in bo ostal invalid, ali more biti v veliko breme v nekaterih deželah vprašanje časti in sramote, socialne manjvrednosti itd. Pa vendar moramo jasno izjaviti, da ti razlogi objektivno nikdar ne morejo nuditi pravice, da odločamo o življenju drugega človeka, niti ne ob njegovem začetku. Zaradi otrokovega nesrečnega življenja v bodočnosti pa nima nihče pravice, niti oče niti mati, čeprav je otrok še v embrionalnem stanju, namesto njega odločati in v otrokovem imenu rajši izbrati smrt kakor življenje. Ko bo otrok sam prišel do zrele starosti, ne bo imel nikdar pravice sebe umoriti. Dokler torej ni zmožen, da sam odloča, toliko manj

smejo odločati starši o njegovi smrti. Zakaj življenje je tako osnovna dobrina, da se ne more primerjati ali enačiti četudi z največjimi težavami.

14. Gibanje za emancipacijo žene si prizadeva, da ženo osvobodi vsakega krivičnega razlikovanja. V tem ga moramo povsem odobravati. V tem pogledu je treba še mnogo storiti na raznih področjih človeške kulture. Toda narave ni mogoče spremeniti. Niti žena niti mož se ne moreta odtegniti dolžnostim, ki jih od njih zahteva narava.

15. Isto moramo reči o zahtevi po spolni svobodi. Če pod tem izrazom razumemo polagoma pridobljeno gospodstvo razuma in prave ljubezni nad poželenjem narave, čeprav tudi ugodja ne preziramo, temveč ga ohranjamo na svojem pristojnem mestu — le v tem gospodstvu je prava svoboda — ji ni oporekati. Taka svoboda se bo namreč vedno varovala kršiti pravičnost. Nasprotno pa, če kdo misli, da sta mož in žena „svobodna“, kakor da jima je dovoljeno uživati slo do nasičenosti, ne glede na razum ali moralni zakon ali nujno naravnost spolnega življenja na rodovitnost, potem tako mišljenje nima na sebi nič krščanskega in je celo človeka nevredno. V vsakem primeru tako mišljenje ne daje pravice odločati o življenju drugega, čeprav je še v embrionalnem stanju, ali ga uničiti pod pretvezo da prinaša težave.

16. Napredujoče znanosti dajejo in bodo v bodoče dajale še več možnosti za bistroumne posege v človekovo življenje, katerih posledice morajo biti daljnosežne v dobrem ali slabem. Ti izumi človeškega duha so sami po sebi občudovanja vredni. Toda tehnika se ne more znebiti presoje moralnega nauka, ker mora že po svoji naravi služiti človeku. Kakor nihče ne sme porabljeni atomskih sil za kateri koli namen, tako nihče nima pravice, porabljeni ali izrabljeni življenje v kateri koli namen. Tehnika mora biti v službi človeka, njen namen je, da lepše razvija človekove naravne sposobnosti, da preprečuje ali ozdra-

vlja boleznin in da vedno bolj pospešuje človeški napredek. Čeprav vemo, da bo tehnika v prvem času nosečnosti olajšala splav, se zato moralna ocena splava ne more spremeniti.

17. Dobro vemo, kako težavno vprašanje je za nekatere družine in narode vprašanje uravnavanja rojstev. Zato sta zadnji vesoljni zbor in za njim okrožnica o človeškem življenju, ki je izšla 25. julija 1968., spregovorila o „odgovornem očetovstvu“. Kakor učijo koncilna konstitucija Veselje in upanje, okrožnica Napredek narodov in drugi papeški dokumenti, tako moramo tudi zdaj odločno zatrjevati, da nikoli in iz

Del občinstva na „Koroškem pikniku na slovenski Pristavi“ v Clevelandu (foto Vinko Zaletel)

nobenega razloga ni dovoljeno porabljeni splav kot dovoljeno sredstvo za uravnavanje rojstev. Kršitev moralnih načel prinaša javni blaginji vedno večjo škodo, kakor katera koli škoda gospodarske ali demografske narave.

V. SKLEP

18. Pri spolnjevanju božjega zakona ni vedno lahko poslušati svojo vest. Ta nalaga često težave in žrtve, ki niso lahke, in včasih zahteva junaško krepost, da spolnimo take moralne zahteve. Pa je potrebno jasno povedati, da je stanovitna zvestoba taki pravilni vesti pot k pravilnemu napredku človekove osebe. Zato je treba opominjati vse prizadete, naj ljudem, zlasti ženam, lajšajo bremena in pomagajo družinam in otrokom, ki so v skrajno težavnih in, človeško rečeno, skoro obupnih življenjskih razmerah.

19. Kristjani pač ne smemo nobene stvari presojudati samo po merilih tega sveta, ker vemo, da se v tem življenju le pripravljamo na drugo življenje. Njegova pomembnost je tolika, da moramo vse presojudati po njegovih merilih. Po teh merilih na tem svetu ni nobene absolutne nesreče (zla). To tudi ni tista prebridka bolečina, da mora kdo skrbeti za duševno in telesno prizadetega otroka. Tu gre za tisto evangeljsko presojanje stvari, o katerem je rekel Kristus: „Blagor žalostnim, ker bodo potolaženi“ (Mt 5, 5). Ne

ravna se po evangeliju, kdor meri zemeljsko srečo po tem, če je brez bolečin in težav.

20. To pa ne pomeni, da bi smeli ostati brezbrizni za te bolečine in težave. Nasprotno, vsak pogumen človek, posebej vsak kristjan mora biti pripravljen, da jih po svojih močeh skuša zdraviti. To namreč zahteva zapoved ljubezni, ki mora skrbeti najprej, da se uveljavi pravičnost. Splava nikdar ne moremo odobravati, treba pa je najprej odstraniti njegove vzroke. Obenem pa je treba pospeševati dobre nravi in dejavno pomagati, da družine, matere in otroci dobe vsakršno pomoč. Zdravniška veda je že dosegla v korist človeškega življenja velik napredek in pričakovati smemo na tem področju še večjega. Namen zdravniške vede je ohranjati in kar najbolj pospeševati življenje, nikakor ga pa uničevati. Enako je treba želeli, da se s pomočjo krščanske velikodušnosti in ljubezni vsak dan bolj pospešujejo razne oblike pomoči.

21. Res je sicer, da niso vse civilizacije enako naklonjene družinam s številnimi otroki. Take družine imajo več težav v bogati industrijski in meščanski civilizaciji. Zato je Cerkev zadnje čase ponovno spregovorila o „odgovornem očetovstvu“, ki je ravnanje po človeški in krščanski razumnosti. Ta razumnost pa bi ne bila prava, če bi ne obsegala tudi velikodušnosti. Razen tega jo mora spremljati zavest, kako velika na-

loga je, sodelovati s Stvarnikom pri posredovanju življenja, ki z novimi člani obogati človeško družbo in Cerkvi daje nove otroke. Glavna skrb Kristusove Cerkve je, da ščiti življenje in mu je naklonjena. Nedvomno je njena prva skrb za tisto nadnaravno življenje ki ga je Kristus prinesel na svet: „Prišel sem, da imajo življenje in ga imajo v izobilju“ (Jan 10, 10). Vse vrste življenja prihajajo od Boga in za človeka je njegovo telesno življenje nujen začetek. V to zemeljsko življenje je greh prinesel bolečino in smrt. Jezus je ta bremena vzel nase in jih spremenil v zasluženje. Tistim, ki vanj verujejo, so bolečine in celo smrt sredstvo vstajenja. Zato je po pra-

vici rekel sv. Pavel: „Mislim, da se trpljenje sedanjega časa ne da primerjati s slavo, ki se bo razodela nad nami“ (Rimlj 8, 18). In smemo z njim dodati: „Naša sedanja lahka stiska nam pripravlja nad vso mero veliko, večno bogastvo slave“ (2 Kor 4, 17).

To izjavo o prostovoljnem splavu je papež Pavel VI. v avdienci, ko je sprejel podpisanega tajnika kongregacije za verski nauk, dne 28. junija 1974 odobril, potrdil in ukazal objaviti.

Dano v Rimu, v palači kongregacije za verski nauk, dne 18. novembra, na dan posvetitve bazilike sv. Petra in Pavla 1974.

Franjo kardinal Šeper, prefekt Hieronim Hamer, tajnik

Na pogrebu msgr. dr. Jožeta Jagodica: pogrebni obred je opravil ljubljanski pomožni škof dr. Stanko Lenč, ob njem tirolski strelci, ki so nosili krsto (foto Vinko Zaletel)

KAJ JE SPIRITIZEM?

Kje in kdaj se je začel spiritizem?

Najstarejše sledi spiritizma najdemo že stoletja pred Kristusom na Vzhodu. Celó pri Izraelcih se je v nekaterih dobah praktical, čeprav je bil prepovedan pod smrtno kaznijo. Vendar pa je spiritizem pod tem imenom postal znan šele sredi prejšnjega stoletja in sicer v ZDA. Dve sestri iz družine Fox sta dali povod za njegov nastanek. Danes je spiritizem velik socialni pojav, ne samo v manj kulturnih deželah, temveč celo pri visoko kulturnih narodih.

Kako se je začel?

Marca 1848, je bilo slišati v hiši družine Fox blizu New Yorka neko skrivnostno trkanje, ki sta mu bili pričá dve sestri Fox, Margarita (15) in Katarina (12). Ti dve sestri pojavu samemu ne pripisujeta nobene važnosti, pač pa je njuna starejša sestra hotela stvar izrabiti v denarne namene. Nevidnemu gostu je predlagala abecedo na podlagi števila udarcev. Duh predlog sprejme in tako se začno skrivnostni pogovori. Ščasoma se v hiši Fox organizirajo prave spiritistične seje in če je šlo v začetku le za enega nevidnega duha, jih je kmalu bilo

veliko, ki so odgovarjali na vprašanje sestra Fox. V nekaj letih se organizirajo spiritistične seje po vseh ZDA. Sedem let po prvih poskusih je v sami Ameriki že 30.000 medijev, posredovalcev, ki se baje pogovarjajo z duhovi.

Kakšna je bila nadaljna usoda spiritizma?

Vest je začela peči sestri Fox, da sta iz začetne otroške igre sprostili tolikšno gibanje, ki je slonelo na goli prevari. Ko sta javno priznali svoje prevare, se je zgodilo, da jim tega priznanja niso več vzeli zares. Bilo je že preveč razširjeno gibanje in veliko finančnih interesov pri njem. Leta 1884 je časopis New Herald objavil članek Margarite Fox, kjer Margarita obsoja spiritizem kot veliko prevaro: „Smatram spiritizem za eno največjih nesreč, ki so prizadele svet“. In nekaj let pozneje spet javno izjavi: „Izjavljam, da je spiritizem od začetka do konca gola prevara“. Toda spiritizem kljub temu ni zamrl. Našel je namreč v Allanu Kardecu svojega velikega preroka in širitelja. Allan Kardec je namišljeno ime za Dénisair Rivail. Po njegovih izjavah so mu duhovi zaupali nalogo, da širi spiritizem. Leta 1957 je spisal knjigo „O du-

hovih“, kjer skuša dati spiritizmu značaj verskega sistema.

Kaj uči spiritizem?

Spiritizem je v glavnem vera, da moremo ljudje na tem svetu imeti redne in organizirane stike z umrlimi in sicer po posredovanju medijev — posebej za to usposobljenih in poklicanih oseb. Spiritizem najprej priznava Boga, velikega arhitekta, ki pa o njem ne vemo nič jasnega in določenega in nam je tudi prepovedano, da bi raziskavali globlje njegovo bitje. Niti tega ne vemo, če je Bog sploh oseba. Bog ne more posegati v dogajanje in življenje sveta in ljudi, ker je sam absolutno vezan na zakone, ki jih je svetu dal. Zato je tudi čudež

nekaj nemogočega. Tako je že v pojmovanju Boga spiritizem popolnoma nasproten krščanstvu, ki priznava v njem tri osebe in mu prideva naslov dobrega Očeta, ki ljubeznivo skrbi za svoje stvari, posebej še za ljudi.

Spiritizem in krščanstvo?

Za spiritizem Kristus ni božji Sin, temveč le božji poslanec, moder človek, ki je učil ljudi zlasti medsebojne ljubezni. Spiritizem ne prizna nobenih zakramentov. Taji, da bi bila Cerkev Kristusova ustanova. Je le človeška ustanova, ki ima namen usuznjevatí vest ljudi in kratiti človeku svobodo. Goji pravo sovraštvo do Cerkve in ponavlja vse resnične in izmišljene očitke proti njej, katere

Prešernov spomenik in tremostovje v Ljubljani

ponavljajo njeni najhujši sovražniki že dva tisoč let.

Spiritizem uči, da človek ne sme zatajevati svojih nagonov, češ da to škoduje zdravju. Vsa spiritistična morala je v tem, da je treba delati dobro in skušati pomagati bližnjemu, kar je brez dvoma lepa poteza na njem. Mor-da prav od tu izhaja tudi dejstvo, da hočejo mnogi preprosti ljudje biti hkrati spiritisti in kristjani. Ne uvidijo, da je med obema nepremostljiv prepad, čeprav so seveda tudi nekatere stične točke.

Ni ne milosti božje, ne molitve v spiritizmu. Veliko važnost pa daje spiritizem človekovim pravicam, zlasti pravici do mišljenja in svobode vesti. Po njegovem so pač vse vere enakopravne in je zato vseeno, katero človek goji in če sploh katero. Tudi pekla ni — in prav o tem, se zdi, da najbolj pogosto govorijo duhovi iz onega sveta in zatrjujejo to resnico.

Prizna spiritizem posmrtno življenje?

Da, ga prizna, a njihova nebesa so precej buržujska. Duše umrlih (telesnega vstajenja seveda ne priznavajo) se na onem svetu predajajo prijetnim zabavam in razvedrilom ter poslom, ki so jim že na tem svetu delala veselje. Sreča posmrtnega življenja je nekoliko izboljšana izdaja tuzemskega življenja. Niso ravno nesrečni duhovi na onem svetu, skušajo pač prebiti čas na najbolj prijeten

način. Ni pa govora o kakšni takšni sreči, ki jo uči krščanstvo — namreč o gledanju Boga iz obličja v obličje in o popolni sreči, ki iz tega izhaja.

In reinkarnacija?

Vic spiritisti ne priznavajo. Če je kakšna duša odšla neočiščena na oni svet, se bo znova morala združiti s kakšnim telesom, da na zemlji v tem novem življenju popravi, kar je prej slabega storila ali dobrega opustila. To je nauk o reinkarnaciji — ponovnem utelešenju. Teh reinkarnacij bo v življenju vsakega človeka toliko, da se duša popolnoma očisti. Za to očiščenje pa ni potrebno nobeno kesanje. Končno pridejo vse duše, naj je bilo njihovo življenje že kakršnokoli, do končne sreče.

Kako kristjan sodi o spiritizmu?

Hitro širjenje spiritizma je znak, kako je človek po naravi nagnjen k religioznosti. Od Boga je izšel in k Bogu hrepeni po vsem svojem bitju. Če moče sprejeti pravega Boga in tega, kar je On razodel, bo po stranpoteh skušal zadostiti temu najglobljemu religioznemu nagonu, ki ga nosi v sebi. Tako je tudi spiritizem po svoje priča, kako človek hrepeni po Bogu, le da ne najde temu hrepenenju pogosto pravega izraza.

Glede posameznih spiritističnih trditev pa je sodba s krščanskega stališča jasna in lahka. Krščan-

stvo npr. zanika, da bi bilo v človekovi moči, da bi po volji navezal stike z dušami umrlih. Bog seveda na ponižno prošnjo lahko stori čudež, da se kakšna duša javi človeku na tem svetu. Zgodovina ve le za silno malo takih primerov.

Mnogo tega, kar se godi pri spiritističnih sejah, je gola prevara — neštetokrat že odkrita in zadostno izpričana. Človek bi mislil, da se bo po takšnih odkritjih število spiritistov skrčilo, pa se redno ne. Težko je najti zadovoljivo razlago za to dejstvo. Nekaj drugih pojavov pri spiritističnih sejah je mogoče razložiti po naravnih zakonih, ki jih preučuje parapsihologija. Prav majhen odstotek „čudežnih“ pojavov pa je res še nepojasnen.

Ali je verjetno, da je pri spiritizmu udeležen tudi hudobni duh?

Da, verjetno je! Vemo, da ima hudobni duh veliko večji razum kot človek, in da je tudi njegova moč veliko večja. Tako lahko ve in stori reči, ki presegajo človeške zmožnosti. Seveda to niso čudeži, ker jih ne vrši božja vsemočnost. To dela hudobni duh iz sovraštva do Boga in v duhovno škodo ljudi. In največja škoda je prav ta, da ljudi odvrča od prave vere in tako spravlja v nevarnost njih zveličanje, v kolikor se pač ljudje v zavestni krivdi predajajo spiritizmu. Poleg tega povzroča redno obiskovanje spiritističnih

sej tudi škodo duševnemu in celo telesnemu zdravju.

Po vsem tem je jasno, da je težko grešno dejanje, če je kdo spiritist. Grešno je tudi prisostvovati spiritističnim sejam. Samo zelo resen razlog bo mogel koga opravičiti, da bi prisostvoval takšnim sejam, npr. če bi kdo to storil z namenom, da bi razkril prevare in skušal potem še druge odvrčati od spiritizma.

dr. Al. Kukovica

Na šolskem izletu
(foto Kazimir Keber)

Kristjani za socializem

Socialno vprašanje je v naši dobi v ospredju razpravljanj in študija. Še nikoli se ni obravnavalo s tako veliko zavzetostjo in nikoli mu ni bilo dodano toliko tragike kot v naših dneh. Kar še posebej preseneča, je vpliv, ki ga ima marksizem na ta študij in na vseh področjih družbenega življenja.

Izgleda, da se vplivu marksizma ne more nihče več ogniti, oziroma se mu upreti. Tudi katoličani podlegajo njegovemu vplivu in ga sprejmejo kot vodilo za svoje socialno delo. Dejansko smo že priče pojava nove, predelane ali korigirane izdaje krščanskega socializma. Ideja krščanskega socializma namreč ni nova, sega v konec preteklega in začetek sedanjega stoletja. Toda njegov pojav in idejna orientacija sta bili v tisti dobi precej drugačni. Nekateri so prevzeli pridevek krščanski socialist zaradi poudarka, ki bi naj dal njihovem delu za reševanje socialnega vprašanja, a se niso oddaljili od socialnega nauka Cerkve in ostali zvesti cerkvenemu učiteljstvu. Tudi Slovenci smo imeli v tisti dobi take primere. Postopoma so ponekod prišli tuaj v ekstreme in prisilili cerkveno učiteljstvo, da je obsodilo krščanski socializem, a najbrž niso zašli

nikoli tako daleč kot že takoj v začetku novi krščanski socialisti v naših dneh.

Predhodniki — duhovniki tretjega sveta

Pojav gibanja duhovnikov za tretji svet je prinesel med drugim v življenje to posebnost, da se je ponovno in organizirano opozarjalo na socialne krivice v sodobni potrošniški družbi. Kritika je bila namenjena predvsem kapitalističnemu družbenemu redu, češ da je le ta klica zla in revščine, v kateri se množice ljudi v nerazvityh deželah in v deželah v razvoju. Nikdar niso prikrivali, kakor tudi še danes ne, svojih simpatij do marksizma, vendar so vedno poudarjali svojo zvestobo Cerkvi in evangeliju. To gibanje je v zadnjih letih zavzelo precejšen obseg, prav tako so se tudi stopnjevale oziroma naraščale njegove simpatije za marksizem. Pri nekaterih je simpatiziranje prišlo tako daleč, da so se proglasili oziroma začeli nastopati kot kristjani za socializem.

Kako se je začelo

Rojstvo gibanju kristjanov za socializem je dala skupina čilenskih duhovnikov. V času od 14. do

16. aprila 1971 se je zbralo v čilskem Santiagu 80 duhovnikov. Za glavno točko dnevnega reda tega sestanka in razpravljanja so postavili temo „Sodelovanje katolčanov pri izgraditvi socializma v Čilu“. Nadeli so si pridevek „osemdesetih“ (los ochenta) in se pod tem imenom predstavili javnosti. Niti najmanj niso zanikali svoje pripadnosti katoliškemu kleru, a istočasno tudi odločno poudarjali svoja prizadevanja za socializem in socialistično ureditev družbe. V začetku se je mislilo, da se bo to novo gibanje širilo samo med duhovniki, vendar se je potem, ko je bilo ustanovljeno tajništvo duhovnikov gibanja kristjanov za socializem, dalo vedeti da so vrata odprta tudi laikom.

Ustavimo se za trenutek pri sestanku v Santiago. Razpravljanja so bila precej tajna. Ob sklepu so izdali poseben dokument za javnost, ki je poznan kot „Deklaracija osemdesetih“. V njej napovedo svoje sodelovanje z marksisti za izgradnjo socializma v Čilu. To sodelovanje postavijo na dva temelja: marksizem je zanje edina znanstvena metoda za analizo in reformo sodobne družbe, in zato je potrebno katoliško vero osvoboditi vseh tistih ideoloških predsodkov in avtoritete, ki je kristjanom onemogočala revolucionarna prizadevanja in sodelovanje z marksisti.

Deklaracija je imela takojšen odmev. Razumljivo, da najprej v Čilu. Samo teden dni po sestanku

je že 12 profesorjev teološke fakultete katoliške univerze v Santiago podalo pismeno izjavo, da se strinjajo in podpirajo deklaracijo „osemdesetih“. Potem so začele pristopne izjave prihajati še od drugod.

Ustanovitelji gibanja so bili z začetnim uspehom zelo zadovoljni. Tri mesece pozneje, v času od 16. do 18. julija 1971, so ponovno sklicali sestanek v Santiago, a to pot že v imenu duhovniškega tajništva gibanja. Znamenje, da so se že pridružili tudi laiki. Ob tej priliki se je zbralo okrog 200 duhovnikov in redovnikov. Ta sestanek pomeni dejanski začetek širjenja gibanja po drugih deželah latinske Amerike in njegov izvoz v Evropo.

Aktivnost gibanja se je stalno stopnjevala. Ob priliki obiska kubanskega diktatorja Fidela Castra v Čilu v novembru 1971 so ponovno sklicali sestanek. Udeležilo se ga je 140 duhovnikov. Govoril jim je Castro in med drugim priporočil, da se morajo kristjani čutiti strategične zaveznike marksistov v borbi za osvoboditev latinske Amerike, in da kristjani lahko mirne vesti sprejmejo marksizem za metodo svojega dela, ne da bi pri tem trpela njihova vera.

Ob koncu sestanka je Castro 12 čilenskih duhovnikov povabil na obisk na Kubo kot prostovoljne delavce. Skrbno izbrani duhovniki so odpotovali na Kubo in ob zaključku svojega obiska 6. marca 1972 podali posebno izjavo, ki je po svoji radikalnosti in prežeto-

sti z marksizmom presenetila mnoge. Ta izjava se smatra za začetek praktičnega sodelovanja kristjanov s marksisti v revolucionarni borbi ter izvajanju programa tajništva duhovnikov kristjanov za socializem. V tej izjavi se obsodi in prikaže kapitalizem kot vir vsega zla in tegob latinske Amerike, zgodovinska nujnost uredničenja socialistične družbe in moralna dolžnost kristjanov, da se borijo skupno z marksisti proti obstoječemu redu.

Do tedaj so se sestankov udeleževali samo čilenski duhovniki in redovniki. Od 23. do 30. aprila 1972 so sklicali v Santiago prvo srečanje kristjanov za socializem iz latinske Amerike. Udeležilo se ga je okrog 400 duhovnikov, redovnikov in laikov. Namen tega sestanka je bil prikazati svetu prizadevanja kristjanov za delavski sloj in revolucionarne spremembe obstoječega družbenega reda, za izmenjavo idej in iskušenj kristjanov, ki so že vključeni v delo gibanja. Hoče biti tudi moralna podpora vsem kristjanom, ki se že borijo po svetu z marksisti za osvoboditev zatiranih. Sprejete so bile tudi smernice za mednarodno delo.

V Evropi se je gibanje najprej ustanovilo v Španiji. Že januarja 1973 so sklicali prvi sestanek, kateremu je prisostvovalo 300 oseb. Dobrih osem mesecev pozneje se je vršil podoben sestanek v Bologni v Italiji. Udeležencev je bilo

čez 2000 in ob zaključku so podali izjavo, da sprejmejo osnove in smernice gibanja, kot so bile sprejete na prvih sestankih v Santiagu.

Kaj hočejo

Pripadniki gibanja so osebno prepričani, da so v posesti absolutne resnice in tega ni potrebno nikomur in nikjer dokazovati. Obstajajo dejstva, ki potrjujejo, da sta revolucija in socialistični družbeni red dve zgodovinski in neizogibni realnosti. Iz tega izhajajo za kristjane obveze in prva je, da sodelujejo z marksisti v revolucionarni borbi. To sodelovanje ne more biti več za nikogar vprašanje vesti in vere, ampak dolžnost dneva in časa. Tej potrebi časa in revolucije je treba prilagoditi Cerkev in njeno organizacijo. Potrebno je spremeniti tudi bistvo vere in teologijo. V bodoče morata imeti izvor v revolucionarni praksi in podvrženi analizi ter študiju po marksistični znanstveni metodi. Dejansko to pomeni, da se mora krščanstvo popolnoma podrediti marksizmu in prevzeti načelo, da je Marks bog in Kristus le njegov prerok. Marksov Kapital naj nadomesti Sveto pismo.

Vsa ta teorija sloni na dokumentih, sprejetih na sestankih v Santiagu, Avili in Bologni. Vsak dokument ima ime po kraju, v katerem je bil sprejet.

Beseda Cerkve

Cerkveno učiteljstvo ob tem pojavu ni ostalo pasivno, ampak je zavzelo svoje odločno stališče. Posebno znano je pismo čilenskega kardinala Silva Henriqueza ter dokumenti čilenske škofovske konference. Toda izgleda, da brez uspeha, pripadniki gibanja vztrajajo na svoji poti. Tako so že daleč prekosili svoje predhodnike med dvema svetovnjima vojnama. Tedanji somišljeniki krščanskega socializma niso osporavali nauka Cerkve in njene organizacije, hoteli so ji ostati zvesti, le pri reševanju socialnega vprašanja so zagovarjali sodelovanje z marksisti.

Nobeno sodelovanje z marksizmom ne ostane v večini primerov brez kvarnih posledic. Marksizem je ekskluziven in ne prenese ob sebi, še manj pa nad seboj nobene druge ideje. Vsak in vse se mu mora podrediti ter služiti za njegove cilje. To nam pokaže tudi slovenski primer sodelovanja Metoda Mikuža in Edvarda Kocbeka med drugo svetovno vojno. Oba kristjana sta se odločila za sodelovanje z marksizmom in se mu popolnoma podredila ter odobravala poboje. Prvi je postal marksist in zapustil svoj duhovniški poklic, Kocbek pa je kljub podrejenosti hotel še ohraniti vsaj nekaj svoje osebnosti. Akrobacija se mu je ponesrečila in je bil postavljen v kot za vrata. Iz te pozabe ga je potegnil del kato-

ličanov v matični Sloveniji in v slovenskem zamejstvu ter ga sprejel med sebe kot oče izgubljenega sina. Nekateri „vedno zvesti“ so zaradi tega enako nezadovoljni kot zvesti sin v evangelijski pri-
liki.

Veliko socialnih krivic se še dogaja v sodobni družbi. Te dobi-
jo še posebno težo, ker jih ljudje zelo občutijo in zaradi tega veliko trpijo. Ta občutljivost in trpljenje vzbujata sočustvovanje pri mnogih in če se pustijo voditi samo čustvom, se zelo lahko zaide v skrajnosti. Približno tak je v glavnem primer duhovnikov in laikov okrog gibanja kristjanov za socializem. Če se temu pridruži še nezainteresiranost velikega dela kristjanov za študij socialnega nauka Cerkve in reševanje socialnega vprašanja, potem za nekatere ni težko zaiti na kriva pota ter podleči marksističnemu kričanju in revolucionarnosti.

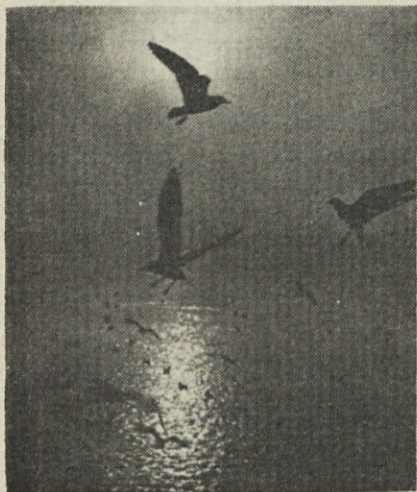
Prede_n obsodimo pripadnike gibanja kristjanov za socializem, si predvsem katoličani izprašajmo vest in ugotovimo, če širimo socialni nauk evangelijskih in Cerkve, če se trudimo za njegovo poznanje in praktično aplikacijo. Če bomo to storili in se premaknili iz metvila, bomo bratom v zmoti pokazali pravo pot, in če že ne vseh, gotovo pa veliko rešili iz objema marksizma. Sedaj pa, ali niso naša nezainteresiranost za socialno vprašanje in opustitve krive njihove nesreče?

Avgust Horvat

Ali res ni preganjanja duhovnikov?

Komunistične oblasti za železno zaveso vztrajno trdijo, da je tam verska svoboda in da ni res, da bi duhovnike preganjali. Naj iz zadnjega časa navedemo samo tri primere, ki dokazujejo, da v komunističnih državah preganjajo duhovnike.

Na Slovaškem je bil obsojen katoliški duhovnik Jože Gazda na tri mesece zapora, češ da je učil verouk otroke svojega brata, katerim so se pridružili še otroci iz sosesčine. Gazda je bil duhovnik v kraju Smrčín, a je leta 1971 izgubil državno dovoljenje za opravljanje duhovniške službe. Od

Za svobodo sme rojeni

tetedad dalje je delal kot skladiščnik. V razsodbi je rečeno, da je med veroukom prikazoval filme verske vsebine in tudi opravljal zase verske obrede, katerih so se udeleževali tudi njegovi znanci; zanje da je daroval celo sv. mašo in vodil duhovne vaje.

V Ukrajini pa je bil obsojen katoliški duhovnik p. Bernard Mickijevič, češ da se je pregrešil proti zakonu o bogočastju in pa zaradi verske gorečnosti. Osnova za obtožbo je bila dejstvo, da je popravil cerkev, da je organiziral skupinske izlete v Karpate, da je opominjal starše, naj pošiljajo otroke v cerkev, da je organiziral molitvene skupine in mladinske krožke ter razdeljeval križe in druge verske predmete.

Naj omenimo še primer moskovskega pravoslavnega duhovnika Dimitrija Dudko, ki je bil spovednik Aleksandra Solženicina. Obsojen je bil, ker je vršil nedopustno versko propagando, ker je imel namreč dobro obiskane večerne razgovore za mladino. Toda tega ni obsodila samo komunistična sodna oblast, ampak ga je kaznoval še ruski patrijarh Pimen, o katerem se trdi, da je docela v službi komunističnega režima, s tem, da je Dudku odvil dovoljenje za opravljanje duhovniške službe zaradi „religiozne propagande“.

R. Sm.

LAKOMNOST - neurejeno nagnjenje do bogastva

Ljudje nosimo po grehu najrazličnejša slaba nagnjenja v sebi. Eden je bolj dovzeten in ranljiv za to, drugi za drugo pregreho in slabost. Lakomnost ni tako redek greh, zato je prav, da si povemo nekaj stvari o njem. Tako ga bomo bolje spoznali in se ga tudi lažje ubranili ali pa se ga osvobodili, če ga slučajno imamo.

Lakomnost pomeni neurejeno ljubezen do bogastva v kakršnikoli obliki. Bogastvo človek lahko ljubi na dva načina — na pravi in nepravi način. Na pravi način ljubi zunanje, materialne dobrine tisti, ki jih toliko ceni, kolikor so mu potrebne, da z njimi zadoosti svojim upravičenim potrebam in jih uporablja tudi za izvrševanje ljubezni do bližnjega. Na nepravi, grešni način pa ljubi zunanje dobrine tisti, ki jih kopiči iz gole ljubezni do njih samih brez ozira na dolžnosti, ki jih ima bogat človek. Ta neurejena ljubezen je prav to, kar imenujemo lakomnost.

Kakšen greh je?

Da je lakomnost greh, vsi vemo. Vse, kar je neurejeno v človekovem odnosu do stvari, je

greh, in lakomnost je prav neurejena želja in ljubezen do bogastva ali pa do tistega sredstva, ki nam bogastvo predvsem predstavlja, namreč denarja. V čem pa obstoji bolj natančno gledano ta nered? Sv. Tomaž loči z ozirom na bogastvo dvoje vrste nereda. Prvi se nanaša neposredno na pridobivanje in posedovanje bogastva in obstoji v tem, da ima človek več zunanjih dobrin, kot jih pa potrebuje. Tako je lakomnost greh proti bližnjemu, kajti kar zadeva zunanje dobrine, je tako, da en človek ne more imeti prevelikega obilja, ne da bi drugi zato imel premalo. Če jih bom jaz imel preveč, jih bo drugi imel premalo, če naj res pridemo do neke približne enakosti v svetu.

Druga vrsta nereda je pa notranja navezanost, ki jo kdo ima do bogastva. To se torej zgodi, kadar kdo pretirano ljubi bogastvo, si ga preveč strastno želi, če ga nima, če ga pa ima, se preveč naslaja nad njim. Pod tem vidikom je lakomnost neposredno greh proti samemu sebi, posredno seveda pa tudi proti Bogu kot vsak greh. Lakomnež namreč prezira večne dobrine zaradi časnih.

Sv. pismo tako stare kot nove

zaveze je polno nasvetov, opominov in celo groženj proti lakomnemu. Naj navedem iz SZ samo eno mesto: „Oko lakomneža se ne zadovolji s tem, kar ima, lakomnost mu posuši srcé“ (Prid 14, 9). V novi zavezi je pa Kristus pogosto govoril o nevarnosti bogastva in grešne navezanosti nanj. Tako je nekoč dejal: „Resnično povem vam, bogatini bodo težko prišli v nebeško kraljestvo. Ponavljam vam, lažje je, da gre kamela skozi šivankino uho, kot pa da bogatin vstopi v nebeško kraljestvo“ (Mt 19, 23 — 24).

Lakomnost pogosto vodi v grehe proti pravičnosti. Lakomnež tako visi na svojem bogastvu, da si ga pogosto pridobi ali zadrži proti pravici, ki jo imajo drugi do njegovega bogastva. Je pravi tat, če je do bogastva prišel s prevaro z odtrgavanjem pravične plače ali pa s tem, da je odrekal miloščino. ko so reveži trkali na njegova vrata. O tej vrsti lakomnosti govori prerok Ezekijel: „Njeni knezi so bili sredi nje (izraelske dežele) kot volkovi, vedno pripravljene, da pograbiijo svoje žrtve, da prelijejo kri in da tekajo za svojim dobičkom, da zadostijo svoji lakomnosti“ (22, 27).

Neurejena navezanost na dobrine

Pogosto pa lakomnost obstoji samo v tem, da človek svoje srce preveč navezuje na dobrine, ki si jih je na pravi način pridobil. Iz

lakomnosti postane skopost: ne sebi ne svojim domačim, še manj bližnjim na sploh je pripravljen od svojega dati. Da, tudi sebi ne privoščiti in ne da, kar bi bilo prav in primerno. Vsa njegova sreča je v tem, da ima. A denarja človek ni nikdar sit. Čim več ga ima, tem več ga hoče imeti. To je prekletstvo lakomnosti, kaznen, s katero lakomnost kaznuje lakomneža.

Lakomnost je lahko smrtni greh. To bo takrat, kadar si je kdo pridobil svoje bogastvo s prevaro in na račun žuljev drugih. Pri tem naj še to pripomnimo, da ni vedno zadosti, da podjetnik svojega delavca ali uradnika odpravi z minimalno plačo. S tem bo zadostil državninr zakonskim predpisom, ne pa svoji dolžnosti pred Bogom. Če podjetje dobro gre in gospodar nesorazmerno hitro bogati, potem to ni pripisovati samo njegovi pridnosti in sposobnosti, ampak tudi mnogim drugim okoliščinam, in zato je prav, da ob takšni dobri konjunkturi tudi delavec dobi svoj primeren delež. Ni resničen Marxov nauk, da bi bil podjetnik nujno izžemalec, ker da bi moral iti ves dobiček delavcem. Res pa je, da ni prav, če gospodar svoje delavce odpravi z minimalno plačo, sam pa spravi ves težak dobiček v svoj žep. Ali ne bi bilo mar bolj prav in bolj v skladu s pravičnim, zlasti krščanskim gledanjem na pravično delitev dobrin.

če bi se dobiček bolj sorazmerno razdelil med vse tiste, ki so pri povečanem dobičku kakorkoli sodelovalci in imeli svoj delež?

Enako bo smrtni greh, če skopuh ne bo izvršil v važnih zadevah svoje dolžnosti do sebe in bližnjega. Sicer je pa pretirana navezanost na bogastvo samo po sebi mali greh, ki pa zaradi okoliščin prav lahko postane smrtni. Takšni primeri bi npr. bili: če gre navezanost na denar tako daleč, da je lakomnež pripravljen žrtvovati za denar celo svoje verske dolžnosti in božjo milost; če človek sicer izpolni dolžnosti stroge pravičnosti do drugih, ne pa socialne pravičnosti in ljubezni, ki tudi lahko vežeta v določenih primerih pod smrtnim grehom; treba je upoštevati tudi škodo, ki jo lakomnež prizadene sam sebi na zdravju s pretiranimi skrbmi ali pa svoji družini.

Lakomnost — mati številnih grehov

Lakomnost prištevamo med glavne grehe, ker iz nje izhajajo še drugi grehi. Lakomnost je torej zelo ploden greh — ne ostane sam, spremljajo ga še drugi grehi. Poželenje po denarju človeka naravnost oslepi za vse druge vrednote. To so vedeli že stari pogani. Tako je rimski pesnik Vergil zapel: „K čemu vsemu ne siliš src smrtnikov — ti, sveta lakota po zlatu?“

Katerim grehom je lakomnost mati? Navadno se jih našteva sedem in sicer: izdajstvo, prevara, goljufija, kriva prisega, nemir, nasilje in trdota srca do potrebnih. Ker je lakomnež preveč navezan na bogastvo, zgubi čut za potrebe bližnjega. Ostane trd ob nesreči in potrebi bližnjega. Potem je lakomnež ves v skrbi, kako bo svoje bogastvo še povečal. To mu pripravlja notranji nemir. Včasih gre njegova lakota po zlatu tako daleč, da se celo nasilja ne ustraši, samo da si poveča svoje bogastvo. Včasih v iste namene uporabi tudi goljufijo in prevaro. Končno je lakomnež pripravljen zagrešiti tudi izdajstvo nad človekom, kot ga je zagrešil Juda Iskariot nad Kristusom.

Zdravila proti lakomnosti

Če smo si že na kratko ogledali greh, ogledjmo si še nekaj najbolj učinkovitih zdravil proti njemu. Morda ta zdravila že potrebujemo, morda jih bomo potrebovali kdaj pozneje. Za kristjana je brez dvoma močno zdravilo zgled Kristusov. Ubog se je rodil, ubog je živel in skrajno ubog je umrl. Tako zelo ubog, da celo lastnega groba ni imel, kamor bi ga mrtvega položili, kakor v življenju ni imel, kamor bi glavo položil.

Pomagamo si lahko tudi z mislijo, ki smo jo že omenili, namreč, kako težko se bodo bogati

zveličali. Ne, ker so bogati, ampak ker je možno, da so si bogastvo na napačen način pridobili ali pa ga ne uporabljajo na pravi način. Tu velja Kristusova beseda: „Kaj pomaga človeku, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi“. Prerok Baruh pravi: „Kje so zdaj tisti, ki so v svoje zakladnice kopicili denar in zlato, v katero polagajo ljudje vse svoje zaupanje. Iztrebljeni so bili in umrli so“.

Potem pa lakomnež tudi ni srečen. Njegova neukročena strast ga žene k neprestanemu delu — delu brez počitka in brez miru. Živi tudi v večnem strahu, da bo zgubil, kar si je nakopičil. Končno pa je lakomnež predmet sovraštva mnogih ali pa vsaj zavisti. Črtijo ga reveži, za katere nima srca, nevoščljivi so mu njegovi vrstniki, celo v lastni družini ne uživa ljubezni, ker družina trpi včasih pravo pomanjkanje zaradi njegove skoposti. Posebej more tudi zdravilno vplivati na lakomneža misel, kako bo treba kmalu vse zapustiti in bodo šla z nami pred božji sodni stol le naša dobra dela. „Nič nismo prinesli na ta svet, in nobenega dvoma ni, da tudi nič z njega ne bomo odnesli“, pravi sv. Pavel. In kaj bo z premoženjem lakomneža po njegovi smrti — premoženjem, ki ga je stalo toliko truda in skrbi? Kdorkoli ga bo že dobil, redno bo kazal za to le malo hvaležnega spomina.

Pregrehe se zdravijo tudi z nasprotnimi krepostmi. Lakomnosti nasprotna pa je predvsem darežljivost, socialno čutenje, usmiljenje in ljubezen do potrebnih. Prisiliti se moramo, da večkrat damo miloščino in sicer svojemu premoženjskemu stanju primerno. Kdor več ima, mora več dati. Miloščina tudi še na drugi način odpusti človeku grehe in mu zasluži milosti, s katerimi se bo mogel v bodoče greha lakomnosti in skoposti varovati.

„Nagni svoja ušesa k revežu. odgovori ljubeznivo na njegov pozdrav. Bodi sirotam oče, tako boš otrok Najvišjega in Bog te bo ljubil bolj kot tvoja lastna mati“, pravi sv. pismo.

dr. Al. Kukovica

Zvezde —

abeceda božja

Med francosko revolucijo je dejal brezbožni Carrier nekemu kmetu iz Nantes-a: Kmalu bomo vaše zvonike in šole spremenili v ruševine. — Zelo verjetno — je odgovoril kmet — a pustili nam boste zvezde; in dokler bodo zvezde obstajale, bodo kot abeceda božja, iz katere bodo naši otroci mogli razbrati njegovo vzvišeno ime. — Niso potrebni dolgi govori, da dokažemo božje bivanje: zadosti je, da odpremo oči in se zagledamo v čuda sveta.

NEKATERI PROBLEMI DANAŠNJEGA SVETA

Uživanje mamil — Socialna bolezen

Ameriški sociologi imajo uživanje mamil za veliko bolezen današnje družbe in so mnenja, da se vse premalo napravi, da bi se širjenje te bolezni preprečilo. Kazni za razpečevalce mamil so preblage, da bi vlile strah tistim, ki se s tem pečajo. Edina država, kjer je prodaja in uživanje mamil skoraj popolnoma prenehalo, je Iran (Perzija). Letos je perzijska vlada objavila poročilo, da je bilo v zadnjih dveh letih ustreljenih 239 tihotapcev in prodajalcev mamil. Na ta način je bila Perzija rešena te moderne socialne bolezni.

Lakota

O lakoti je bilo v zadnjih letih napisanih mnogo besed. Vršili so se tudi kongresi, ki so obravnavali vprašanje lakote. Uspehov pa ni. Po objektivnih računih je danes položaj tak, da dve osebi od treh na naši zemeljski obli nimata dovolj primerne hrane; da 30 do 40 milijonov ljudi umre vsako leto zaradi lakote. To se pravi, da umrejo, ker nimajo dovolj hrane, ali umrejo, ker so oboleli na boleznih, ki so nastale zaradi pomanjkljive in slabe prehrane. Polovica otrok na svetu mima primerne hrane in se zato ne more ne fizično ne duševno

dovolj razviti. Vsa skrb lačnih ljudi je usmerjena v iskanje hrane, zato nimajo niti časa niti volje za višje vrednote, za napredek in tudi ne za vero in moralo.

Nepismenost

Silen sovražnik človeškega napredka je nepismenost (analfabetizem). Kako naj napreduje človek, ki ničesar ne ve o kulturi, znanosti, tehniki? Samo govorjena beseda mu tega ne more posredovati. Nepismen človek tudi ni sposoben za demokratično javno življenje, ker je žrtev spretnih demagogov.

Računajo, da je danes na svetu okoli 40% nepismenih ljudi. Med nepismene ljudi moramo prištevati tudi tiste, ki so se sicer naučili v življenju nekaj črk in se znajo s težavo tudi podpisati, toda v življenju ne vzamejo v roke nobene knjige in nobenega časopisa. To so tako imenovani semianalfabeti (pol pismeni ljudje). Res je, da je vsako leto na svetu 50 milijonov več pismenih ljudi. Ker pa naraste človeštvo vsako leto za 75 milijonov ljudi, naraste vsako leto tudi število nepismenih vsaj za 20 milijonov ljudi. Računajo, da bi se dala ta nepismenost odpraviti na vsem svetu z vsoto dveh milijard dolarjev, ki jih pa za to ni na razpolago, dočim samo Združene države in Sovjetska

zveza porabita za oboroževanje letno nad 150 milijard dolarjev.

Nerazvite države

Govorimo o gospodarsko razvitih in nerazvitih državah. Za gospodarsko nerazvite države smatramo večino držav v Aziji (razen Izraela in Japonske), večino držav v Afriki ter v Centralni in Južni Ameriki. Nekateri imenujejo te države tudi „tretji svet“.

Kako je razdeljeno bogastvo na svetu, naj povedo naslednje številke: 19 najbolj bogatih držav na svetu, ki imajo 15% vsega prebivalstva, posedujejo 75% vsega svetovnega bogastva. V 15 najbolj revnih državah živi polovica vsega prebivalstva na svetu, toda posedujejo samo 10% svetovnega bogastva. Povprečni zaslužek prebivalcev v 29 gospodarsko razvitih državah znaša 1300 dolarjev na leto, dočim znaša povprečni zaslužek v 105 nerazvitih državah samo 132 dolarjev na leto.

To razmerje med razvitimi in nerazvitimi državami pa je vedno slabše, razlike so vedno večje. Kajti gospodarski napredek v bogatih državah znaša letno nad 4%, dočim znaša ta napredek v nerazvitih državah samo 2,4%. Pravilno je ugotovil papež Pavel VI v okrožnici „O delu za razvoj narodov“: Siromašni narodi ostajajo zmeraj siromašni, bogati pa zmeraj bolj bogatijo. (57)

R. Sm.

Mučenik molka

Msgr. Casaroli — tajnik Sveta za cerkvene zunanje zadeve t. j. papežev zunanji minister — je danes tarča mnogih ostrih napadov s strani raznih katoličanov zaradi tako imenovane „Ostpolitike“. Čeprav ti katoličani dobro vedo, da msgr. Casaroli ne dela svoje lastne „politike“, ampak dela vse po navodilih papeža, vendar gre večina strelie nanj, ker si ne upajo napadati direktno papeža. Delo msgr. Casarolija je silno delikatno. Vsaka neprevidna beseda lahko podere vsak s trudom dosežen uspeh. Razgovori z zastopniki vzhodnih držav se vrše v tajnosti. Zato se msgr. Casaroli ne more braniti, ne more javno pripovedovati; kakšne silne težave mora premagovati pri svojih pogajanjih za pravice vernikov in Cerkve. Kajti samo to je namen njegovih razgovorov z zastopniki komunističnih režimov: doseči zboljšanje položaja katoličanov. V mnogih primerih je to prizadevanje uspelo, večkrat pa tudi ni imelo uspeha, pa ga Cerkve potrpežljivo nadaljuje.

Ker se msgr. Casaroli sam ne more braniti in ker ga niti papež ne more braniti s tem, da bi na veliki zvon obesil njegovo delo, je med ljudmi v Vatikanu dobil naziv „mučenik molka“. Žal, da se tudi med Slovenci dobe ljudje, ki radi mečejo kamenje na tega mučenika molka in s tem posredno na papeža samega in so pri tem še celo prepričani, da služijo Cerkvi.

R Sm

kaj
pravite?

Božja vrednost in človekova svoboda

Kako se more uskladiti s človekovo svobodo dejstvo, da Bog vnaprej vidi naša svobodna dejanja? Če jih vnaprej vidi, se bodo zgodila, kar pa se nujno zgodi, pa ni več svobodno. Ali ni tako?

Razum nam pove, da Bog pozna bodočnost in hkrati nam dogma jamči, da je naša volja svobodna. To nam mora zadoščati. Tudi v naravnem redu je mnogo skrivnosti, ki jih ne moremo razumeti, kako naj potem razumemo skriv-

nosti v Bogu? Stvar, ki je omejena v svojem spoznanju, ne more doumeti neskončno velikega Boga.

Vendar pa lahko tudi tole rečemo: če Bog pozna naša dejanja, to ne pomeni, da ob tem ni mogoča naša svoboda. Bog namreč vidi vnaprej naša dejanja, a jih vidi takšna, kot so, namreč svobodna. Če z visoke hiše vidim, kako je nekdo z druge hiše skočil skozi okno, že vnaprej vem, da se bo težko pobil ali pa celo ubil, ko bo padel na trdo cesto. In vendar to moje opazovanje njegovega skoka in predvidenje rezultata v ničemer ne omejuje njegove svobode. Tako je tudi z našimi svobodnimi dejanji in božjo vrednostjo. Brez dvoma bo človek predvidel, a ne bo jih storil, ker jih je Bog predvidel. Nasprotno. Bog bi jih ne predvidel, če bi se človek ne bil svobodno odločil, da jih bo izvršil.

Vsa težava izvira iz besede predvidevati. Nadomestimo jo z drugo besedo, namreč videti, ki je pravilna, in vsa težava izgine. Bog namreč vidi s svojim večnim pogledom vse tisto, kar je za nas še prihodnje. Toda božje videnje ne spremeni narave bodočih stvari. Bog vidi vse, kar bodo svobodna bitja storila, ne da bi kakorkoli vplival na njihovo svobodo. Tako kakor je Bog prisoten v vseh krajih, je prisoten tudi v vseh časih, ker je večni in nespremenljiv.

Poštenost brez vere?

Dosti je, da je človek pošten. To je pa lahko tudi brez vere, saj je veliko ljudi, ki so pošteni in vendar se zdi, da nimajo vere.

Vsi ljudje danes trdijo, da so pošteni. Kdor ne ubija, ne krade, ne dela slabega drugemu, se ima že za poštenega. Fant, ki se predaja svoji nečisti strasti, vam bo rekel, da je pošten. Delavec, ki ne izpolni svoje dolžnosti pri delu, vam bo rekel: Sem pošten človek. Vsi trgovci vam bodo rekli, da so pošteni ljudje, in vendar se ves svet pritožuje, kako so prav trgovci nepošteni, in v časopisih beremo, kako policija vsak dan nekaj trgovin zapre in trgovce kaznuje tudi z denarnimi kaznimi.

Marsikdo pravi, da živi pošteno tudi brez vere. Takšnemu bi človek rad odgovoril, da je živi čudež. Saj je tako težko, če ne sploh nemogoče, premagovati stalno svoje strasti brez pomoči vere. Če njihove napake in slabosti ne pridejo na dan, to le pomeni, da jih znajo spretno skrivati pred javnostjo, ne pa da jih nimajo. Koliko ljudi, ki so v očeh sveta pošteni ljudje (kajti svet sodi le zunanost), so v očeh Boga pravi hudodelci, morda veliko večji kot pa tisti, ki sedijo po zaporih.

Pa tudi če bi človek res bil pošten, to se pravi čist, pravičen, dober otrok, skrben oče ali dobra mati, pošten državljan, bi vendar

še ne bil to, kar mora vsak človek biti. Brez vere človek ni pošten. Zakaj ne? Zato ne, ker ni pravičen nasproti Bogu. Pravičnost namreč zahteva, da damo vsakemu, kar mu gre. Vera pa ni nič drugega kot pravičnost do Boga. Kaj pa smo Bogu dolžni? Vse! Kaj damo Bogu? Nič ali skoro nič. Potemtakem nismo pošteni, če nimamo vere. Ali lahko skrajno nehvaležen človek reče: Nič si ne morem očitati, sem pošten človek?...

Pokončanje otrok po božjem ukazu?

V Sodomi in Gomori so bili obem z odraslimi v ognju pokončani tudi nedolžni otroci. Pa tudi ob mnogih drugih priložnostih je Bog naročil Izraelcem, naj pokončajo ne le odrasle, ampak tudi otroke in celo živali. Kako se to sklada z božjo pravičnostjo?

Otroke je Bog včasih res dal pokončati skupaj s starši, ker so v nekem smislu otroci last staršev in je Bog s smrtjo otrok kaznoval njihove starše. Potem pa smemo misliti, da je bilo to v duhovno korist otrok samih. Če bi namreč ostali pri življenju, bi v takšnem pokvarjenem okolju verjetno posnemali svoje starše in bi si tako zaslužili težje kazni. Živali pa je Bog pogosto dal uničiti zato, ker je na ta način kaznoval njihove

gospodarje, obenem pa je s tem dokazal, kako sovraži greh.

Težji greh ni vedno tudi sramotnejši greh

Zmeraj se nam govori, da grehi proti šesti božji zapovedi niso najtežji grehi, da so npr. grehi proti pravičnosti in ljubezni do bližnjega večji. In vendar se zdi, da je grehov proti čistosti ljudi najbolj sram.

Težji greh ni vedno tudi sramotnejši greh. Sramotnejši v očeh ljudi so tisti grehi, pri katerih nižja narava zagospoduje nad višjo, telesnost nad duhovnostjo, nagoni nad razumom. To so pa prav nečisti grehi, pri katerih telesno poželenje premaga duha, kar je za človeka posebej sramotno in poniževalno. Duhovni grehi, kot so grehi proti pravičnosti in ljubezni, so v resnici veliko težji, ker izhajajo redno iz zrelejšega premisleka in ker kršijo važnejše kreposti. Torej nekaj drugega je sramotnejši greh, nekaj drugega težji greh. To dvojje redno ne sovpada.

Kako je z ljubeznijo do bližnjega

V evangeliju je rečeno: Ljubi bližnjega kakor sam sebe! Ali moramo torej bližnjega ljubiti tako močno kakor sami sebe?

Ta „kakor sam sebe“ ne pomeni enakosti, ampak podobnost, torej ljubi bližnjega podobno, kot ljubiš sam sebe. Ta podobnost med obema ljubeznima pa obstoji po sv. Tomažu zlasti v trojem: Najprej, da ljubimo bližnjega zaradi Boga, kakor moramo tudi sami sebe ljubiti zaradi Boga, če ne, nimamo nadnaravne ljubezni. Ljubiti zaradi Boga, pa se pravi, ljubiti sebe in bližnjega, ker smo božje stvari in božji otroci. Potem je podobnost v tem, da tudi bližnjega ljubimo samo v dobrem, to se pravi, zaradi naše koristi. Kdor namreč ljubi bližnjega zaradi svoje koristi, dejansko ne ljubi bližnjega, ampak sebe.

Smem posvariti predstojnike?

Ali smo kdaj upravičeni ali pa celo dolžni posvariti predstojnike?

Posvariti koga je lahko zahteva pravičnosti. Tako so predstojniki vseh vrst s starši na čelu dolžni posvariti in po potrebi kaznovati svoje podložnike. Posvaritev pa je lahko tudi dolžnost bratske ljubezni; ta pa ne veže le predstojnike do svojih podložnikov, ampak tudi enake do enakih in celo nižje do višjih, med katere spadajo tudi naši predstojniki. Seveda se mora to izvršiti na primeren način in v primernih okoliščinah, predvsem z dolžno ponižnostjo in spo-

štovanjem. Redno se to tudi ne sme vršiti javno, če zadošča zasebna posvaritev. Tako sv. Pavel naroča Kološanom, naj opomnijo svojega predstojnika, škofa Arkipa: „Recite Arkipu, naj vrši svojo službo“ (Kol 4). Kadar pa bi bila v resni nevarnosti vera, tedaj bi pa morali podložniki tudi javno nastopiti proti predstojnikom. Tako je sv. Pavel, Petrov podložnik, javno nastopil proti njemu, ker je bila resna nevarnost za pohujšanje v veri. K temu dogodku pripominja sv. Avguštin: „Peter sam je dal zgled predstojnikom, da naj ne smatrajo za sramoto, če jih kdo od nižjih posvari, kadar bi zapustili pravo pot“.

Moram verovati v fatimske dogodke?

Ali smo dolžni verovati v Marijina prikazanja v Fátimi?

Fátimska prikazovanja spadajo med zasebna razodetja. Teologija namreč loči javno in zasebno razodetje. Javno je tisto, s katerim je Bog v stari in novi zavezi človeštvu razodel skrivnostni načrt odrešenja. To razodetje je bilo zaključeno s smrtjo zadnjega apostola. Javno razodetje moramo sprejeti z božjo vero, torej z vero, kakršno zasluži Bog, ki se ne more motiti in ne more varati. To javno razodetje nam sedaj posreduje in avtentično razlaga katoliška Cer-

kev. Zasebna razodetja pa so vsa razodetja, ki jih je Bog dal v zgodovini posameznikom po Kristusu, Materi božji in svetnikih. V zadnjem času sta posebej znani razodetji v Lurdu in Fátimi. Pri teh razodetjih gre redno deloma za duhovne zadeve posameznih oseb, čeloma pa za reči, ki se tičejo vse Cerkve ali vsega sveta. Tisti, katerim je bilo neposredno dano razodetje in so prepričani, da res prihaja od Boga, so ga dolžni sprejeti kot božjo besedo. Drugim je pa ta dolžnost v toliko naložena, v kolikor se morejo po resnem preučevanju dokopati do istega trdnega spoznanja.

Cerkev direktno ne obvezuje vernikov, da verujejo v zasebna razodetja. Njena vloga je le, da uradno ugotovi, da v zasebnih razodetjih ni ničesar, kar bi nasprotovalo krščanskemu nauku, in da dovoli ali celo priporoča čiščenje tiste svete osebe, po kateri se je razodetje izvršilo. Včasih tudi sama uvede praznike, ki se nanašajo na prikazovanja.

Smo torej dolžni verovati v Fátimo? V prikazanja trem pastirčkom, v Marijino naročilo k molitvi in žrtvam za spreobrnjenje grešnikov, v pobožnost prvih sobot itd.? Fátimski dogodki nobenega katoličana ne morejo pustiti indiferentnega. Katoliška javnost in tudi Cerkev je toliko govorila o njih, da ne moremo ob tem enostavno skomizgniti z rameni, češ kaj to mene zanima. Takšno

zadržanje je proti pameti in zato-
rej nedovoljeno. Marija ni govo-
rila v Fátimi samo pastirčkom,
govorila je po njih vsemu svetu.
Zadevo moram torej resno preu-
čiti in če pridem do zaključka,
da ni mogoč pameten dvom o
nadnaravnem značaju prikazanj,
potem sem dolžan tudi Marijino
naročilo vzeti resno. Dejansko je
skoro nemogoče, da bi resen člo-
vek imel še kakšen pameten dvom
v resničnost fatimskih dogodkov.
Zato bo tudi resno premislil, kako
bo mogel v svojih okoliščinah
ustreči želji Matere božje pri pri-
zadevanju za mir na svetu in za
spreobrnjenje grešnikov.

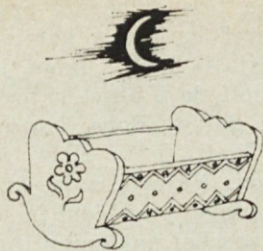
Ali je vseeno, kje častimo Boga?

Ali ni vseeno, kje Boga molimo
in častimo, doma, na prostem ali
pa v cerkvi? Saj je Kristus sam
rekel: „Prišel bo čas, ko ne boste
ne na tej gori ne v Jeruzalemu
častili Očeta“.

S temi besedami je Kristus na-
povedal, da bo Nova zaveza nare-
dila konec češčenju Boga po ju-
dovskem obredu, kot se je vršil
v jeruzalemskem templju, kot tudi
v obredu Samaritanov, ki so ča-
stili Boga na gori Garizim. Oba
ta posebna načina češčenja Boga
sta prenehala s prihodom Nove
zaveze. Po Kristusovi smrti se bo
darovala prečista daritev sv. ma-
še na vseh krajih sveta.

Kar se pa tiče določenih pro-
storov, namreč cerkva, v katerih
verniki častijo in molijo Boga, je
pa treba vedeti, da ti prostori niso
bili izbrani zaradi Boga, ampak
zaradi nas ljudi. In to zlasti iz
treh razlogov. Najprej zato, ker
so ti kraji posebej posvečeni in je
v njih Bog posebej naklonjen lju-
dem, kot je Bog Salomonu rekel
ob posvetitvi jeruzalemskega tem-
plja. Potem se tudi le v svetih
prostorih vrši uradno bogočastje,
zlasti sv. daritev, in je v njih
posebej veliko tudi drugih verskih
simbolov. Končno pa skupnost lju-
di, ki se skupno obračajo na Boga,
naredi molitev bolj učinkovito po
Kristusovih besedah: „Kjer sta
dva ali so trije zbrani v mojem
imenu, tam sem jaz sredi med
njimi“ (Mt 18).

v družini

Poklici se razvijajo v družini

Strukturni tipi

Psiholog Edvard Spranger na osnovi širokega opazovanja ugotavlja, da so ljudje v svoji notranjosti osnovno usmerjeni k eni izmed številnih osnovnih vrednot: k religiozni, нравni, družbeni, estetski, znanstveni ali ekonomski vrednoti. Okoli osnovnega jedra glavne vrednote se potem razporedijo ostale vrednote.

Drugi psihologi so k tem vrednotam dodali še vitalne, biološke, tehniške in politične vrednote.

Če bi danes prebivalstvo kraja s 600 prebivalci razdelili na 10 skupin po 60 oseb, bi z večjo ali manjšo gotovostjo ugotovili, da je v kraju 60 religiozno, 60 нравno, 60 socialno, 60 umetniško, 60 znanstveno, 60 ekonomsko, 60 vitalno, 60 biološko, 60 tehnično in 60 politično usmerjenih oseb.

**„Ekonomsko usmerjena večina“
— le videz**

V srednjem veku je bil videz, da so bili „vsi“ ljudje religiozno

usmerjeni. Vendar je kulturno ozračje vse „delalo“ religiozno in „kazalo“, da so vsi verni in predvsem verni. Vendar so tudi takrat živeli ljudje s pretežno нравno, družbeno, umetniško, znanstveno, ekonomsko, vitalno, biološko, tehnično in politično usmeritvijo. Toda obče okoliščine življenja niso dale prilike, da bi se ti vidiki mogli razviti.

V današnjem „zmaterializiranem“ svetu pa se zdi, da je vse naravnano na ekonomijo, na proizvodnjo in potrošnjo materialnih dobrin. Ta ekonomska usmerjenost potegne za seboj politiko, tehniko in vse drugo. Religioznega pa bi v takih okoliščinah sploh ne bilo.

Toda to je le videz. Ljudje so v našem času prav tako ljudje, kot so bili vedno. Samo zunanje okoliščine dajejo videz, da je vse predvsem usmerjeno v gospodarstvo, v zadoščevanje materialnih potreb.

Človeška narava se v zadnjih stoletjih ni bistveno spremenila.

Pač pa jo bolje spoznavamo in se nam zato to, kar je bilo prej neznano, zdi kot sprememba. Pa ni sprememba, pač pa samo odkritje nečesa, česar prej še nismo poznali.

Vrednote, ki so jih veliki poznavalci človeštva odkrili, so prisotne tudi v človeku današnjega časa.

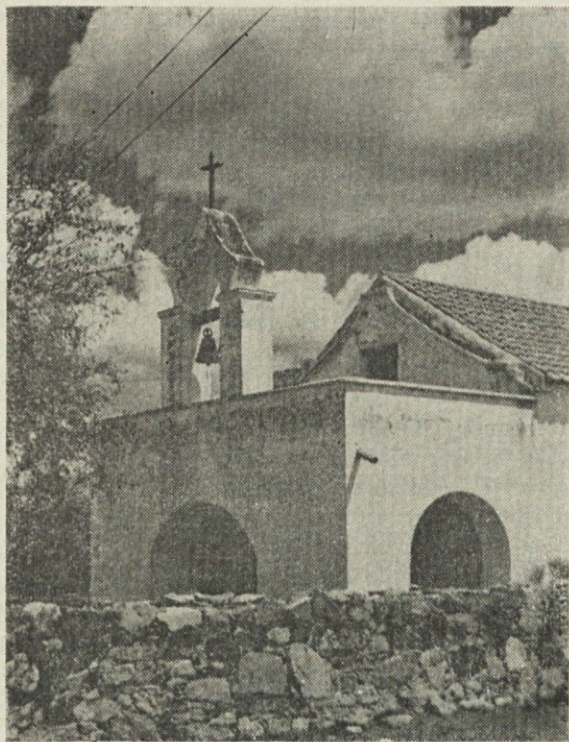
Sreča zavisi od vrednostne usmeritve

Srečo si vsi želijo in za srečo se vsi na svetu borijo. Srečni so

pa samo tisti, ki so si osvojili osnovne vrednote, h katerim je usmerjeno človeško bitje. Katere vrednote pa morejo koga osrečiti, je odvisno od njegovega osebnega vrednostnega tipa ali lika.

Starši, družba in vsak človek bi se moral truditi, da bi pomagali drugemu odkriti njegovo vrednostno usmeritev. Samo človek, ki je imel v življenju priliko, da si je osvojil osnovne vrednote svoje osebne strukture, je srečen.

Zato je toliko ljudi kljub dobrim materialnim pogojem nesrečnih: živijo v okoliščinah, ki jim

Cerkvica Zalostne
Mater božje
v počitniškem domu
dr. R. Hanzeliča
v kordobskih hribih
(foto Marijan
Šušteršič)

omogočajo zadostiti ekonomske potrebe — vrednote, h katerim pa osnovno nismo usmerjeni. Drugih vrednot pa, kot so npr. religiozne, npravne, družbene, pa niso mogli dobiti. Zato so nesrečni.

Duhovni poklici

„Duhovni“ poklic je lik človeka, ki ima za osnovno vrednoto religioznost. Religioznost pa organizira poleg sebe npravno, lepo, resnično, družbeno, uporabno, uspešno, vitalno in koristno. To bi bil značilno duhovno usmerjen človek.

Vendar pa moramo imeti za „duhovno“ usmerjene ljudi tudi tipe, ki imajo za osnovno vrednoto npravnost ali pa družbenost (skrb za človeka). Npravna vrednota je navadno povezana z religiozno in družbeno, ki potem nanizajo za seboj še druge vrednote.

Nerazviti nastavki za vrednote

Usposobljenost ali nastavek za vrednote je nekaj prirojenega. V določenem obdobju razvoja se pokaže in išče možnosti za rast. Če zunanje okoliščine niso ugodne, se sposobnost ne razvije. Mogoče bo potem še kdaj skušala priti do veljave. Toda če se ne bo mogla razviti, bo okrnela.

V današnjem „zmaterializiranjem“ okolju so posebno razpoloženja za razvoj religiozних, npravnih in družbenih nastavkov izpo-

stavljena nevarnosti, da se ne bodo mogla razviti. S tem pa še ni rečeno, da oseba, ki ni razvila svojih osnovnih razpoloženj, ne bo čutila pomanjkanja v svojem osebnostnem razvoju. Oseba z nerazvito religiozno usmeritvijo bo vedno ostala „okrnjena“ in bo to odločilno vplivalo na njeno neuravnovešenost, posebno če je bila religiozna vrednota osrednja vrednota, okoli katere bi se morale nizati ostale vrednote.

Zanemarjenost v skrbi za razvoj religiozne vrednote se maščuje tako, da religiozno zanemarjena in okrnjena oseba nikdar ne bo popolna osebnost. S tem pa tudi ne bo nikdar popolnoma srečna, ker ji bo vedno manjkala osrednja vrednota, ki bi morala tvoriti stržen njene sreče.

V naši materialistično usmerjeni družbi, ki vnaprej zavrača možnost religiozних vrednot, je nevarnost, da bi frustrirali velike plasti ljudi z neuresničenjem njihove religiozne osebnosti.

Poklici so

Na osnovi povedanega sledi: v razredu s 30 učenci npr. je troje učencev, dečkov ali deklic, religiozno usmerjenih, troje etično — npravno usmerjenih in troje družbeno usmerjenih učencev. To pomeni, da bi bilo v razredu s 30 učenci 9 duhovnih poklicev, 9 otrok, ki imajo osnovne pogoje za poklic. Če bi otrokom kdo pra-

vilno prikazal, da imajo poklic, bi otroci po notranji želji za svojo izpopolnitev dali izraza tako, da bi se poklicu odzvali.

Če do tega ne pride, je razlog v tem, da si ne upamo, da nismo sposobni, da nismo zares zavzeti za duhovni napredek in za pravo srečo otrok.

Družina goji sposobnost za poklice

Družina je kakor primerno okolje za rast rastline. Okolje ne daje življenjske sposobnosti, to nosi v sebi zrno ali seme. Okolje pa daje vlago, toploto in svetlobo ter pravilni zračni tlak. Te zunanje okoliščine spodbudijo rastlino, da začne poganjati, se razvijati in rasti. Tako so tudi v otroku nastavki za нравno, estetsko, znanstveno, religiozno rast, vendar mora družina dajati otroku ustrezno okolje, da se bodo ti nastavki razvili.

Vendar se bo otrok razvijal iz svoje notranjosti, iz tega, kar je prinesel s svojim dednim bogastvom v genih, in ne iz tega, kar mu bo dajalo okolje. Naj kamenu še tako ogrevamo, izpostavimo soncu in vlagi, nikdar ne bo vzknila iz njega rastlina. Tako tudi iz otroka, ki nima prirojenih osebnostnih nastavkov za poudarjeno religiozno, нравno, družbeno itd. udejstvovanje, ne bo zrasla religiozna, etična, socialna itd. osebnost.

Starši otroku ne vcepljajo ne

ustvarjajo religioznosti, нравnosti in družbenosti, pač pa prirojenim nastavkom pomagajo do razvoja.

Doživljanje Boga

Otrok bo samo takrat religiozno vzgojen, če se bo Bogu v zaupanju in ljubezni predal. Taka predanost pa je mogoča samo na osnovi človeške izkušnje. Otrok mora biti najprej predan materi ali očetu in šele iz te izkušnje se bo mogel zaupati in predati Bogu. Prav tako je občutje ljubezni v družini nad vse važno za religiozno doživetje.

Otrok izkusi Boga iz vedenja staršev. Če oče in mati zavzeto molita, se pravi, da se pogovarjata z Bogom, potem otrok vidi, izkusi, doživi, da je poleg očeta in matere še nekdo četrti v družini: nevidni, pa zato nič manj resnični Bog.

Otrok nima težave, da bi priznal obstoj in pričujočnost Boga v družini. Saj toliko reči ne pozna s čuti, pa so vendar tako resnične. Zato tudi Boga z veseljem sprejme in ga odlikuje s svojo pozornostjo. Treba je otroku dati občutje, da je Bog navzoč, da Bog otroka rad ima in se mu naj zato popolnoma preda.

Poskusi osebne molitve

Če otrok ljubi Boga, če otrok izkuša Boga, če je otrok Bogu

vdan, potem pride nujno do molitve.

Otrok mora nekaj močno doživeti in čutiti potrebno, da o tem „govori z Bogom“. Prav ta nuja, ko otrok ne more biti tiho in zato hoče govoriti z Bogom, je za molitev izredno važna.

Moralna vzgoja

Otrok je v korenini svojega bitja nagnjen k dobremu: zato želi čimprej spoznati, kaj je dobro in kaj slabo, obenem pa je tudi pripravljen deliti dobro in se izogibati slabega. Starši, posebno mati morajo otroku s svojo prisotnostjo in dobrohotnostjo prva leta stati ob strani, ga poučevati, katera dejanja so dobra, in ga navažati, da bo dobra dejanja izvrševal.

Prav tako je otrok dojemljiv za vzgojo vesti, ki obsega zavest, da je bil on sam početnik dobrega ali slabega dejanja in si je zato zaslužil pohvalo ali grajo.

Nravno življenje ob materi in v družini potrebuje ogrodja nravnih načel, ki jih dobi pri verouku, življenje cerkvene skupnosti pa mu kaže polje nadaljnega religioznega razvoja.

Misel na duhovni poklic

V pozni deški dobi, ko otroci pri 12. letih radi govorijo o bodočem poklicu, je kaj lahko, da religiozno-nravno-družbeno usme-

rjeni in strukturirani otroci mislijo na duhovski ali redovniški poklic.

Otroku, ki je izrazil željo, ali pa otroku, ki bi rad izrazil željo, pa si ne upa ali se ne zna izraziti, je treba pomagati do izraza. Povabiti ga je treba na ustrezen način, naj v svoji želji vztraja.

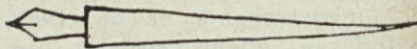
Čakanje na odločevanje za duhovne poklice po 13. letu je zelo vprašljivo. Posebno še zaradi pubertete, ki otroke čustveno močno vzburi in niso več sposobni trezno in preudarno soditi.

Ne pozabimo deklic

Kakor dečki so tudi deklice religiozno-nravno-družbeno naravnane. Rečemo lahko, da bodo svojo srečo našle samo v duhovnem poklicu. Treba jih je poiskati in jim dati priliko, da se bodo do konca razvile.

Posebno matere bi morale biti zelo uvidevne s hčerkami, za katere vedo, da imajo duhovni poklic. Podpirati bi jih morale v njihovi odločitvi in jim pomagati, da bi našle ustrezno redovno ali laiško družbo, ki bi jih sprejela med svoje.

V. D.

ZA MLADINO

Predsednice in predsedniki Zveznih odborov v prvih 25 letih obstoja Slovenske deklinške or- ganizacije in Slovenske fantovske zveze v Bue- nos Airesu

Pripravljalni
odbor

	Joža Šturm	Avgust Horvat
1949	Mija Markež	Peter Klobovs
1950	Mija Markež	Avgust Horvat
1951	Renata Ašič	Janez Langus
1952	Katica Kovač	Milan Magister
1953	Katica Kovač	Milan Magister
1954	Mara Bidovec	Jože Prijatelj
1955	Mara Bidovec	Jože Prijatelj
1956	Joža Leskovic	Lovro Tomažin
1957	Katica Kovač	Tone Bidovec
1954	Mara Bidovec	Tone Bidovec
1959	Marjeta Železnikar	Jože Vodnik
1960	Marjeta Železnikar	Jože Vodnik
1961	Marjeta Železnikar	Jernej Tomazin
1962	Marjeta Debeljak	Franci Markež
1963	Marjeta Debeljak	Franci Tomazin
1964	Alenka Jenko	Tine Vivod
1965	Majda Tomažin	Jernej Dobovšek
1966	Mila Hribar	Jernej Dobovšek
1967	Helena Pleško	Ciril Jan
1968	Mila Hribar	Ciril Jan

1969	Helena Jeločnik	Mihael Stariha
1970	Marija Zorec	Mihael Stariha
1971	Pavla Andrejak	Mihael Stariha
1972	Ana Marija Klanjšček	Pavel Fajdiga
1973	Marija Urbančič	Janez Rode
1974	Martina Koprivnikar	Franci Žnidar

In sedaj naprej v življenje . . .

Zvečer je Janez sedel v svoji sobi. Majhna je njegova sobica, a sam jo je opremil. Fantovska soba je. Na stenah vise slike in lepaki.

„Hočemo, da se v vsakem vajencu spoštuje človeško dostojanstvo,“ je napisano na enem izmed lepakov, ki ga je izrezal iz mladinske revije.

Ta stavek mu je vedno ugajal. Človeško dostojanstvo, to je važno. To je tisti žebelj, na katerega se vse obesi. Če ta popusti, gre vse po tleh, nič nima več svoje veljave, niti smisla. Življenje postane neprestano plazenje od ene izkušnje k drugi, od uživanja k razočaranju.

Življenje je vendar več kakor to. Ima svojo vrednost. Mi mladi delavci moramo najprej spoštovati sami sebe. Vsak mora začeti pri sebi, oblikovati sam sebe, klesati svoj značaj in svojo osebnost.

Zunaj se je znočilo. V soseščini se sliši melanholična glasba: „Plešiva skupaj do jutra . . .“

Kakšna neumnost. Kakor da bi bilo življenje ples. Resnično živ-

ljenje je nekaj drugega. V sose-
dnji sobi spi oče, truden od dela. Mama v kuhinji še šiva njegove delovne hlače. Noč je polna greha, prestopkov, uživanja in smrti. Vendar obstaja tudi zvestoba, čistost in tihe zmage dobrih ljudi.

Anica? Prijetna deklica je. Morda bi bila lahko njegovo dekle. Vendar je še čas za to. Za sedaj ima še sam s sabo dovolj dela. Najprej mora urediti svoje lastno življenje. Janezove misli se ustavijo pri prijateljih, v tovarni, na cesti. Vse je treba usmeriti na pravo pot. V nasprotnem primeru se človek vlačí iz dneva v dan, ne da bi se kaj spremenil, niti on niti ljudje okrog njega. Vse ostane sivo in vsakdanje.

Človeško dostojanstvo, to si mora vtisniti globoko v srce. Morda bodo nekoč tudi njegovi delovni tovariši to razumeli in ponovno zadobili vero sami vase. Samo pogum mora imeti tisti, ki stori prvi korak. Pred pol leta, ko je začel delati v tovarni, mu je neki čuden občutek tesnil srce. Bal se je. In vendar se je vse izšlo tako po

sreči. In tako bo šlo tudi dalje, samo pogumen mora biti. Janez je truden. Zmoli večerno molitev in gre spat.

— — —

Od takrat so minula štiri leta.

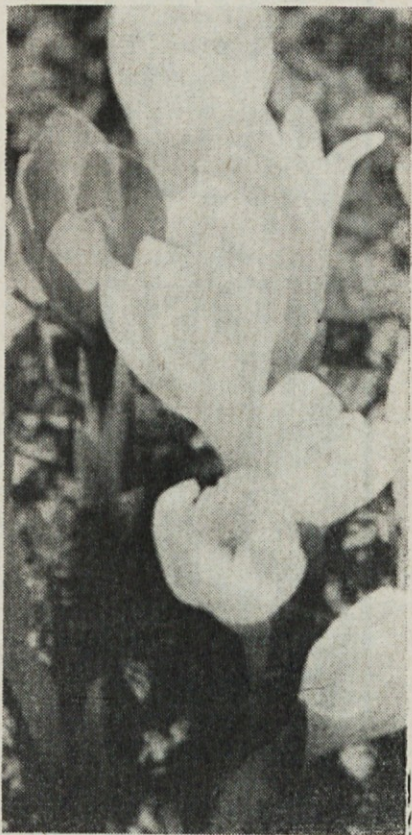
Janez je končal vajeniško dobo.

Pred letom je opravil s prav dobrim uspehom izpite. Ostal je v isti tovarni, kjer je začel. Vedno opravlja svoje delo z odgovornostjo. Ne dela samo zato, da zasluži denar, pač pa tudi — in ne na zadnjem mestu — ker v delu najde smisel svojega življenja in dokaže svoje zmožnosti. Končno tudi da dokaže, da je sposoben preživljati sebe in družino, svojo družino, ker Janez ima dekle. Njegovo dekle ni Lavra, ki mu je nekoč s svojo izzivajočo lepoto mešala glavo. Janezovo dekle se imenuje Anica in je preprosto in prijetno dekle. Našla sta se v mladinskem farnem društvu. Sedaj z veseljem pričakujeta vsako srečanje in še z večjim veseljem hrepenita po dnevu, ko si bosta izrekla „hočem“ za vse življenje. Prepričan sem, da bo tisti „hočem“ najlepša melodija ljubezni in zvestobe, ki ju bo spremljala vse dni življenja. Ni se treba bati zanju. Poznata svojo pot in po njej bosta hodila drug z drugim in drug za drugega. Ne bo to pot v zemski paradiž, ki ne obstaja, ampak pot k pravi sreči.

Takrat pred leti je bil Janez podobno kakor danes na vratih novega življenja. Ni mu bilo ve-

dno lahko. Ko je prišel v tovarno, je čutil veselje in strah, neko čudno mešanico čustev. Vendar fant je vedel, kaj hoče. Janez je imel močno voljo ter je zmagal. Ni dovolil in popustil, da bi ga Friderik potegnil navzdol v blato in močvirje. Kje bi se končala njegova prezgodnja ljubezen, če bi se dal zapeljati Lavrinim čarom?

Danes je srečen z Anico. Nju-

na lepa ljubezen se bo izpolnila v zakonu, najgloblji in najpopolnejši zvezi dveh ljubljenih bitij.

To je pot, po kateri moraš hoditi tudi ti; pot prave sreče. Na razpotju si. Izbrati moraš. Pot pogube ali pot sreče. Upam, da boš prav izbral.

Še nekaj nasvetov.

Ohrani svojo vero trdno. Ona ti bo dala oporo in luči. Samo če si sam močan, moreš biti drugim v oporo.

Ljubezen je nekaj velikega in svetega; ne igraj se z njo.

Več je vredno eno dobro dejanje kot tisoč bleščečih besed.

Spoštuj svoje predstojnike. Več izkušenj imajo in dobro voljo, da te izpopolnijo v tvojem poklicu.

Jasno, da tudi dorasli ljudje delajo napake. V teh jih ne posnemaj. Naj ti bodo v opomin, da se teh napak izogiblješ.

Vesel in hvaležen bodi, da imaš možnost učiti se in delati. Tudi od tebe je odvisno, da je svet v tvoji okolici boljši.

Vse glej s kritičnimi očmi. Ni vse, kar se govori ali piše, resnica.

Tvoja bodočnost je v veliki meri odvisna od tebe. Vsak dan, vsaka ura ima svoj pomen. Naše življenje zavisi včasih od odločitve enega samega trenutka.

Ti sam si svoje sreče kovač.

In končno — srečno pot v življenje!

Otto Goldmann — Prir. M. Mt.
Konec.

Hudičev advokat

Morris West - Jože Škerbec

Blaise Meredith je ležal vznak na postelji, s sproščenim telesom, a pozornim razumom, in poslušal hladno in klinično pripovedovanje zdravnika. Ko je Meyer prenehal, mu je dejal: „Vprašal vas bom nekaj osebnega, doktor. Ste bili član komunistične stranke?“

„Nikdar se nisem vpisal v stranko. Vendar to ni imelo važ-

nosti. V hribih niso imeli vpisnikov. Važno pa je bilo to, da sem se zavezal z Il Lupom in s tistim, kar je on predstavljal: z diktaturo proletariata, z redom, vzpostavljenim s silo.“

„Vas lahko vprašam, zakaj ste to storili?“

„Je zelo preprosto,“ je zgovorno pojasnil Meyer. „Zame je bilo to kar najbolj naravno. Doživel sem razpad liberalizma. Videl sem neugodnosti klerikalizma. Bil sem žrtev diktature, ki je slonela na enem samem človeku. Dojel sem potrebo po enakosti, redu in razdelitvi kapitala. Tudi sem poznal bedarijo in svojeglavnost tlačenega ljudstva. Odgovor Il Lupa se mi je zdel edino možen.“

„Pa njegova grožnja Giacomu Neroneju?“

„Tudi ta se mi je zdela logična.“

„Saj vi niste z njo soglašali?“

„Jezila me je, nisem pa bil proti njej.“

„Ste govorili o njej z Giacomom?“

„Da.“

„In kaj je on rekel?“

„Na moje presenečenje, monsignor, je razumel Il Lupovo ravnanje.“ Meyerjev obraz se je pomračil ob spominu. „Dejal je zelo jasno: ‚Ni mogoče, da bi človek veroval v nekaj, delal pa čisto drugače. Il Lupo ima po svoje prav. Če se hoče zgraditi neki političen popoln mehanizem, je treba izločiti dele, ki ne deluje-

jo. Il Lupo ne veruje v Boga. V človeka veruje samo kot v politično bitje, zato je popolnoma dosleden. Vi niste logični, Meyer. Vi bi radi zajtrkovali cvrtje, upirate pa se ubiti jajca.“

„Ste imeli kakšen ugovor na to?“

„Bojim se, da ne posebno dobrega. Nerone je bil preblizu resnici. Pač pa sem ga vprašal, kako je mogel spraviti v sklad priznanje, da pri njegovem delovanju ni bodočnosti, z dejstvom, da je bil pripravljen zanj umreti.“

„In kaj je dejal?“

„Nakazal mi je, da je imel tudi on svojo lastno logiko. Veroval je, da je Bog popoln in da je človek po padcu nepopoln in da bo na svetu zmeraj nered in zlo in krivičnost. Ni mogoče ustvariti sistema, ki bi izničil te stvari, ker je človek, ki bi ga vodil, nepopoln. Edino, kar povečuje človeka in ga zadržuje, da ne uniči samega sebe, je njegovo božje otroštvo in njegovo bratstvo v človeški družini. Streženje, ki ga je nudil Giacomo, je bilo izraz tega bratstva. Spor med Il Lupom in njim je bil neizbežen, ker je bilo njuno verovanje nasprotno in kontradiktorno.“

„In ker je bil Il Lupo tisti, ki je imel puške, ga je moral uničiti?“

„Tako je.“

„Zakaj se ni umaknil?“

„Tudi to sem mu predlagal,“ je dejal Meyer z izrazom utru-

jenosti. „Nagovarjal sem ga, naj odide z Nino in otrokom drugam. Pa je odklonil. Rekel je, da se Nini ne bo nič zgodilo in da je on že pred časom nehal bežati.“

„Tako je torej ostal v Gemelu?“

„Da. Jaz sem se vrnil v hribe. V naselje sem spet prišel en dan prej, kot je vkorakal Il Lupo in vzpostavil svojo upravo. Mojo hišo je imel uporabljati kot vojaški glavni stan in moral sem jo pripraviti. Tudi so mi naročili, naj bi še poslednjič govoril z Giacocom Neronejem in ga skušal pregovoriti...“

— — —

Večeralo se je. Bilo je toplo kot običajno ob koncu pomladi in slišati je bilo petje prvih škržati. Pogovarjala sta se na vrtu pod figo z resnobnostjo kakega advokata in njegovega klienta o tem, kaj se bo zgodilo, ko bo s hribov prišel Il Lupo s svojimi ljudmi. Nista se prepirala. Nerone je vztrajal pri svoji odklonitvi in Meyerjeve besede so bile suhoparna napoved o neizbežnem.

„Il Lupo je jasno povedal, kaj bo napravil. Najprej vam bodo vzeli dobro ime in takoj nato vas bodo usmrtili.“

„Kako mi nameravate vzeti dobro ime?“

„Njegov prihod je določen ob sončnem vzhodu. Vi boste aretirani okrog devete ure in pripeljani semkaj za sumarično sodbo.“

„Kakšne bodo obtožbe?“

„Pobeg od zaveznikov in sodelovanje z Nemci.“

Nerone se je ironično nasmehnil.

„Ne bo jih težko dokazati. Kaj pa potem?“

„Obsojeni boste in takoj odpejani k javni ustrelitvi.“

„Kako?“

„Z ustrelitvenim krdelcem. Sodišče bo vojaško. Il Lupo je natančen glede formalnosti.“

„Pa Nina in otrok?“

„Njima se ne bo nič zgodilo. Il Lupo je strogo določil. Ni primerno zbujati simpatije s tem, da bi grdo ravnali z ženo in otrokom.“

„Razumen je. Občudujem ga.“

„Prosil me je, naj vam nakažem, da imate na voljo skoraj osemnajst ur, da odidete, če tako želite. Razpolagam z zadostnim denarjem, da bi se vi, Nina in otrok preživljali skozi dva meseca. Poverjen sem, da vam ga izročim pod besedo, da vas ne bo v okraju ob sončnem vzhodu.“

„Ostanem. Nobena reč me ne bo pripravila do tega, da bi se premislil.“

„Tedaj nimava več kaj govoriti.“

„Nič več. Zahvalim se vam za vaše prizadevanje, Meyer. Bila sva si dobra prijatelja. In to je nekaj, kar cenim.“

„Še nekaj. Skoraj bi pozabil.“

„Kaj?“

„Kje boste vi ob devetih dopoldne?“

„Prihranil bom delo Il Lupa.

Prišel bom sem.“

„To ne velja. On hoče javno aretacijo.“

„Ne more imeti vsega. Prišel bom semkaj sam od sebe ob devetih.“

„Mu bom povedal.“

„Hvala.“

Ker so bile vse potrebne besede izrečene in se nobeden ni znal posloviti, sta molče prehodila kamnito pot do fige, dokler ni Meyer, razburjen, dejal:

„Obžalujem, da je tak konec. To ni več moja zadeva, vendar kaj boste sedaj storili?“

Nerone je odgovoril resno in odkrito:

„Šel bom do dol do očeta Anzelma, da se bom poslednjikrat spovedal. Potlej bom šel do koč, da pobere nekaj reči in jih nesem Nini. Takoj zatem pa bora stopil še v dvorec in prosil contesso, naj bi imela tam Nino in otroka, dokler ne bo vse mimo. Ona je Angležinja in Il Lupo je preveč prebrisan, da bi se sprl s tistimi, ki mu dajejo orožje. Potem...“ — njegov temni in mršavi obraz je ožaril smehlaj — „potem bom molil. Imam srečo, da lahko računam s časom in se pripravim. Nimajo vsi ljudje te sreče, da bi vedeli za kraj in uro svoje smrti.“ Prekinil se je in stegnil roko. „Zbogom, Meyer. Ne čutite se preveč krivi. Jaz se vas bom spominjal v večnosti.“

„Zbogom, Nerone. Skrbel bom za Nino in za otroka.“

Hotel je uporabiti stari ljudski način in reči: „Bog naj vas varuje“, pa se je spomnil o pravem času, da v novem času Il Lupa, ki je bil sedaj tudi njegov, ni bilo Boga. Voščilo torej ni imelo smisla in ga ni izrekel...

...Blaise Meredith je vprašal: „Kaj se je zgodilo z očetom Anzelmom?“

Meyer je napravil brezbrizno kretnjo.

„Nič posebnega. Stari ni čutil do njega simpatije. Kot veste, sta se pogosto sprla. Ni ga maral spovedati. To sem zvedel kasneje v vasí.“

„Pa grofica?“

„Ta informacija ni iz prve roke. Slišal sem jo iz ust služabnika Pietra, ki je moj pacient. Giacomo je prišel v dvorec prosit za zavetje za Nino in otroka. Zdi se, da je tam nameraval tudi sam prebiti noč, da ne bi Il Lupo vedel, kje je, in bi se moral odpovedati javni aretaciji. Anne de Sanctis je bila pripravljena ugoditi, vendar je zahtevala ceno..“

„Kakšno ceno?“

„Čudna ženska je,“ je dejal Meyer. „Dolgo časa jo že poznam, vendar si ne domišljam, da bi jo docela doumel. Je strastna po naravi in čuti silno potrebo po moškem, silnejšo sedaj, ko se soočuje z grozo zrelosti. Njen mož jo je razočaral. Njeni ljubimci so šli naprej kot vojaki v vojnem času. Je preponosna, da bi se zadovoljevala s kakšnim vaščanom. Nerone

bi bil lahko rešitev za njo, pa je bil že zaljubljen v Nino Sanduzzi. Ona je bila ljubosumna od vsega začetka in vse njeno čustveno življenje je dobilo nadih sprevrženosti. Njena cena je bila, da bi ji Nina odstopila otroka v vzgojo in da bi Giacomo prebil noč z njo.“

„Noč pred usmrtništvijo?“

„Povedal sem,“ je dejal Meyer, ne da bi temu pripisoval posebno važnost. „Vse ima zanjo svojo barvitost. Zato ima slikar tolikšen vpliv v dvoreu. Prilizuje se ji. Dobro, kot se je lahko predpostavljalo, Giacomo je odklonil. Po vsej priliki je imela ona dovolj bistroumnosti, da je uganila, da bo prebil noč v Ninini koči. Odposlala je sla k Il Lupu. Giacomo je bil prijet dve uri pred jutrom.“

„Zavoljo tega sovraži otroka?“

„Jaz ne verjamem, da bi sovražila dečka,“ je dejal pikro Meyer. „Če čuti kaj do njega, je verjetno privlačnost. Je pa še zmeraj ljubosumna na Nino in sovraži samo sebe, čeprav se tega ne zaveda.“

Blaise Meredith je spustil noge iz postelje in se usedel ter si šel s prsti prek redkih las s patetično kretnjo utrujenosti in zbežanosti. Z glasom, ki je bil podoben vzdihu, je dejal:

„Pozno je. Bolje je, da se vrnem večerjat. Vendar Bog ve, da nisem razpoložen, da bi se nocoj srečal z njima.“

„Zakaj ne večerjata tukaj?“ je nagonsko predlagal Meyer. „Jedli boste slabše, pa vsaj prijazne se

vam ne bo treba delati. Moja izjava gre h koncu in jo lahko povem do konca to noč. V dvorec bom poslal sporočilo in vas opravičil.“

„Zares vam bom hvaležen.“

„Jaz sem tisti, ki je hvaležen,“ je dejal smehljaje Meyer. „In to ni malo, da kaj takega reče Jud inkvizitorju.“

Contessa in Nickolas Black sta večerjala v okrašeni obednici dvorca ob osvetljavi sveč in v nemirni intimnosti dveh zarotnikov. Contessa je bila razdražljiva in zbadljiva. Začela se je zavedati, da se ji je nadzorstvo položaja izvilo iz rok; da jo je Nicholas Black imel v precepu in da je Meredith poizvedoval za bogve kakšne informacije pri Meyerju, Nini Sanduzzi in starem Anzelmu. Prav kmalu jo bo prišel spraševati s svojimi suhoparnimi očmi. Naj ona govori ali molči, prišla bo ob dober glas in slikar bo odšel smehljaje se s plenom.

Tudi Nicholas Black je bil živčen. Meredith ga je trdo prijel med kosilom in rekla sta si reči, ki jih ni več moč preklicati. Sedaj sta bila na odprtem bojnem polju in navzlic svoji jedkosti je Black imel globoko spoštovanje do časnih vplivov Cerkve v latinških deželah. Če bi Meredithu prišlo na misel, da bi zaprosil za pomoč škofa, bi ta sprožil vsakovrstne vplive, ki bi lahko dosegli sam Rim, in nazadnje bi prišlo lahko do diskretnega opozorila policije

in preklica njegovega dovoljenja za bivanje v deželi. Kaj takega se je že zgodilo prejšnje čase. Krščanski demokrati so imeli oblast v rokah in za sabo so imeli Vatikan, starodaven, premeten in neizpros.

Ko je torej dojel grofičin strah, je pohitel, da bi ga izkoristil v svoj lastni prid.

„Soglašam z vami, cara, da je duhoven pogubna nadloga. Čutim se krivega, ker sem ga pripeljal. Vi ste v hudi zadregi. Rad bi vam pomagal iz nje.“

Contessin obraz je zaživel.

„Če bi le mogel, Nicki...“

„Gotov sem, da morem, cara.“

Black se je sklonil in jo bodrilno potrepljal po rami. „Poslušajte! Duhovnik je tukaj. Ne moremo se ga znebiti. Ne moremo se ga rešiti, ne da bi zakrivali nevljudnost. In vi tega nočete.“

„Vem,“ je dejala malodušno. „Škof je vmes in...“

„Tudi glede škofa vem, draga. Vi živite tukaj in je primerno za vas, da ohranite dobre odnose. Meredith mora ostati. O tem sva si na jasnem. Nobena reč pa ne preprečuje, da ne bi odšli vi, ali ni res?“

„Ne... ne razumem.“

„Preprosto, cara,“ se je Black zgovorno pognal. „Vi se ne počutite dobro. Meredith ve, da ste vi imeli migreno in kdo ve kakšne druge ženske slabosti še. Potrebujete nujnega posveta s svojim zdravnikom. Odidete torej v Rim.“

Tam imate stanovanje. Potrebuje-
te osebja, da ga spravijo v red.
S seboj peljete postrežnico in Pie-
tra in iz posebne naklonjenosti do
Nine Sanduzzi vzamete s seboj
tudi dečka. Hočete mu kupiti oble-
ko. Hočete ga naučiti, kako se
streže boljši družbi. Celo to lahko
želite, da bi ga vzgojili jezuiti. . .“
Black se je sarkastično smejal.
„Katera mati bi odklonila podo-
bno ugodnost? In če bi odklonila?
Deček ima delovno pogodbo z va-
mi. Italijanski zakon je tako hudi-
čevo zapleten, da se mi zdi, da
bi se vi lahko nanj sklicevali, če
le deček na to pristane. Onus pro-
bandi bi pripadel materi, ki bi
morala dokazati, zakaj ga hoče
obdržati tukaj in kakšno delo mu
lahko najde v vasi. Vi bi lahko
tudi uredili, da bi ji vaš upravnik
izročal tedensko del dečkovega
zaslužka.“

Contessine oči so zasijale ob
novi obetajoči misli, potem pa se
zopet skalile.

„Zelo dobro ste si izmislili, Ni-
cki. Kaj pa pravite o sebi? Mere-
dith ve, kaj bi vi radi. Storil bo
vse mogoče, da bi naju oviral.“

„Tudi na to sem mislil,“ je dejal
slikar s satirično skremženim
obrazom. „Jaz ostanem, vsaj za
en teden. Če bo Meredith spraše-
val, mu vi lahko odkrito poveste,
da se bojite mojega slabega vpli-
va na dečka. Vi hočete ravnati
kot dobra kristjana in ga oddalji-
ti od mene. Je preprosto ali ni?“

„Čudovito, Nicki! Čudovito!“

Grofičine oči so se iskrile in od
zadovoljstva si je mela roke. „Ju-
tri bom vse pripravila in poju-
trišnjem odpotujemo.“

„Zakaj ne jutri?“

„Ne moremo, Nicki. Vlak za Rim
odpelje iz Valente že dopoldne. Ni
časa, da bi vse uredila.“

„Škoda,“ je dejal Black razdra-
ženo. „Navsezadnje gre le za en
dan. Sodim, da bomo monsignorja
lahko držali v šahu ta čas. Bolje
je, da vi sami govorite z dečkom.
Treba je poenostaviti videz.“

„Govorila mu bom jutri.“ Con-
tessa je napolnila čaši. „Pijva,
dragec! Takoj bova odprla drugo
steklenico in praznovala slavnost.
Komu bova napila?“

„Ljubezni, cara!“

„Ljubezni!“ je pritrdila Anne
Louise de Sanctis, toda v hipu se
ji je porodila misel: „Kdo me lju-
bi? Kdo me bo sploh kdaj mogel
ljubiti?“

(Bo še)

LJUDSKA MODROST

Ni bolj praznega človeka od ti-
stega, ki je sam sebe poln.

Kruhova pijanost je najhujša.

Bedak zna več vprašati, kakor
deset modrijanov odgovoriti.

Drevo se na drevo naslanja, a
človek na človeka.

Častna obleka sramote ne po-
kriva.

novice iz Slovenije

**45 diakonov — letošnjih
nevomašnikov ima Slovenija**

V Sloveniji je bilo v januarju 1975 posvečenih 45 diakonov, letošnjih novomašnikov, če Bog da. Posvečenja so bila v Ljubljani, Mariboru, Vipavi in v škofji Loki. Posvečevali so: nadškof Pogačnik, škof Držečnik in škof Jenko. V Ljubljani je bilo 20 diakonov, 13 škofijskih in 7 redovnih, v Mariboru 13, v Vipavi 9, v škofji Loki pa 3.

Novi mariborski prošt

Stolni kanonik Jožef Smej je postal prošt mariborskega stolnega kapitlja. Škof Držečnik ga je na to mesto imenoval 6. januarja letos in ga sam umestil 13. januarja v mariborski stolnici.

Novi prošt se je rodil 15. februarja 1922 v župniji Bogojina v Prekmurju, ki ima še danes živih 20 duhovnikov. To je glede na število prebivalstva največje število živih duhovnikov v kakšni župniji mariborske škofije.

Odlikovanja

Papež Pavel VI. je odlikoval tri primorske duhovnike; z naslovom prelata je odlikoval škofijskega kanclerja **Ivana Kobala**, z naslovom monsignorja pa **Janeza Filipiča**, župnika in dekana iz Idrije, ter **Alberta Metlikovca**, župnika iz Ajdovščine.

Število nekrščenih in samo civilnih pogrebov

V letu 1969 je imela Ljubljana 1737, Maribor pa 1084 nekrščenih. V letu 1970 pa je imela Ljubljana 2011, Maribor pa 1589 nekrščenih.

Podobno ima Ljubljana v letu 1969 753, Maribor pa 736 civilnih pogrebov. V letu 1970 pa ima Ljubljana 1087, Maribor pa 826 civilnih pogrebov.

Naravno gibanje prebivalstva v Sloveniji

V letu 1969 je bilo v vsej Sloveniji 28.165 rojstev, od tega v ljubljanski nadškofiji 12.321, v mariborski škofiji 12.478, v koperski pa 3.368. Smrti je bilo v istem letu v vsej Sloveniji 18.564, od tega v ljubljanski nadškofiji 6.938, v mariborski škofiji 8.994, v koperski pa 2.632.

V letu 1970 pa je bilo v vsej Sloveniji 27.654 rojstev in 17.354 smrti, od tega v ljubljanski nadškofiji 12.052 rojstev, v mariborski škofiji 12.269 rojstev, v koperski škofiji 3.330 rojstev in smrti v ljubljanski nadškofiji 6.709, v mariborski škofiji 8.254 in v koperski škofiji 2.391 smrti.

SLOVENC PO SVETU

Spittal ob Dravi na Koroškem

Dne 8. januarja 1975 je umrl v Spittalu ob Dravi na Koroškem Anton Miklavčič, tamkajšnji izseljenski duhovnik.

Rodil se je 23. marca 1903 v župniji Krka na Dolenjskem. Gimnazijo je dovršil v zavodu sv. Stanislava v šentvidu, kjer je maturiral l. 1923. Begoslovje je študiral v Ljubljani in bil posvečen l. 1927. Eno leto je bil semeniški duhovnik, nato je bil nastavljen za kaplana v Zagorju ob Savi. Po enem letu je bil premeščen za kaplana v Semič, kje je ostal do leta 1933, ko je bil imenovan za upravitelja župnije Vinica. Tam je ostal vso drugo svetovno vojno. Leta 1945 je bil imenovan za vikarja na

Nastop cerkvenih pevcev s

Tržaškega

Pri sv. Petru v Ljubljani so 12. januarja nastopili Združeni pevski zbori s Tržaškega, ki jih vodi H. Mamolo. Okoli 150 pevcev je izvajalo vrsto cerkvenih, zlasti božičnih pesmi in z nastopom pripravilo poslušalcem kar prijeten užitek.

mestnika v Dolenji vasi pri Ribnici, kjer je ostal do avgusta 1949. To leto je odšel na Koroško in bil l. 1952 imenovan za izseljenskega duhovnika za Slovence v Spittalu in okolici.

Vsi, ki so ga poznali, so ga zaradi njegove vestnosti, duhovniške gorečnosti in modrosti zelo spoštovali. Celovški škof ga je ob 70-letnici imenoval za duhovnega svétnika celovške škofije. Umrl je nenadoma, ker mu je odpovedalo srce.

Pokopali so ga 13. januarja popoldne na spittalskem pokopališču. Pogreb je bil zelo slovesen. Prišlo je veliko slovenskih in nemških duhovnikov od vseh strani. Celovškega škofa je zastopal kanonik, prelat Aleš Zechner. Pogrebne slovesnosti je vodil ljubljanski pomožni škof Lenič, ki se je od njega na grobu tudi poslovil. V imenu celovškega škofa se mu je zahvalil kanonik Zechner, v imenu slovenskih duhovnikov Ciril Lavrič in Stanko Škrbe, za njima pa spittalski župnik Tschurtschenthaler. Po pogrebu so slovenski duhovniki opravili v spittalski župnijski cerkvi slovesno koncelebrirano mašo, pri kateri so lepo sodelovali spittalski Slovenci s petjem in molitvijo.

NOVE KNJIGE

Taboriščni arhiv priča **3. zvezek**

V lanski decembrski številki Duhovnega življenja smo poročali o 1. zvezku obširno zasnovanega dela „Taboriščni arhiv priča“. V letošnji januarski številki pa smo si na kratko ogledali 2. zvezek imenovanega dela. Danes imamo v rokah že tretji zvezek. Izdajatelj in založnik tega važnega dokumentarnega dela je dr. Filip Žakelj.

Iz uvodnih pripomb zvemo, da vsebuje tretji zvezek okoli 400 odgovorov na vprašalno polo, ki jo je taboriščni odbor razdelil med begunce. Vprašalna pola se je nanašala na preganjanje v dobi okupacije. Vsak begunec je moral poleg osebnih podatkov povedati, ali je bil kdaj od Nemcev ali Italijanov v dobi okupacije zaprt, interniran, mučen, preseljen. Ista vprašanja so bila stavljena glede sorodnikov begunca, zlasti še, ako je kdo padel v boju z okupatorjem ali bil kaznovan s smrtjo zaradi delovanja proti okupatorju. Dalje so v poli vprašanja o tem, ali so zaslišance ali njegovi sorodniki kakorkoli pomagali v času vojne zavezniškim vojakom, ali so dajali obvestila o sovražniku kaki domači odporni ali zavezniški organizaciji. Tudi so vprašanja o tem, ali je zaslišanec utrpel kako materialno ali telesno poškodbo od okupatorja. — Vsak je odgovoril na

tista vprašanja, na katera je mogel po svoji vesti točno odgovoriti.

Odgovori zaslišancev — čeprav na videz zelo podobni — so bogato dokazno gradivo o tem, kaj so Slovenci pretrpeli od okupatorjev. Če bi bili sodelavci okupatorjev, kakor to trdijo komunisti, potem jih ne bi bilo toliko zaprtih, interniranih, pobitih, izstradanih, izropanih in požganih.

Objavljeni odgovori tudi dokazujejo, koliko so pričevalci napravili za zaveznike. Zbirali so zanje važne podatke in jih pošiljali na pristojna mesta, reševali so padalce, itd. Za to so dobili bridko plačilo: izročitev slovenske narodne vojske komunističnim krvoločkom.

Avtor je dal temu tretjemu zvezku poseben podnaslov: Slovenci pod komunistično rdečo zvezdo, srpom in kladivom, pod kljukastim križem, pod fašističnim snopom s sekiro in pod železnim suličastim križem. — S tem je avtor povedal, da obravnava knjiga trpljenje slovenskega ljudstva pod vsemi njegovimi sovražniki in okupatorji. — Verni in demokratično usmerjeni slovenski narod je bil med drugo svetovno vojno med dvema ognjema: med tremi okupatorji in med komunističnimi revolucionarji, in vsi ti so ga grozovito trpinčili in uničevali. Pričujoči tretji zvezek pri naša o tem odlično dokazilno gradivo.

Sm R

Svevolovke Novice

Jezuiti — misijonarji v latinski Ameriki

Španskih jezuitov, ki misijonarijo po svetu, je 1625. Od teh jih je 977 v latinski Ameriki. Največ jih je v Venezueli (195), sledita Bolivija in Perú (vsaka s 116 jezuiti), Brazil jih ima 83, Dominikanska republika 82. Ostale države imajo manjše število španskih jezuitov. Čeprav je Kuba izgnala tuje duhovnike, je vendarle na Kubi še 18 španskih jezuitov. V Argentini pa ni nobenega.

Prepovedan film

Argentinski urad za ocenjevanje filmov (Ente de Calificación Cinematográfica) je prepovedal predvajanje mehiškega filma „Sveti oficij“ ki napada cerkvene ustanove in katoliško Cerkev na sploh.

Dvoje novih komisij

Nedavno sta bili ustanovljeni v Vatikanu dve novi komisiji: papeška komisija za vzdrževanje zvez z judi ter komisija za vzdrževanje zvez

z muslimani. Obe komisiji živahno delujeta in imata stalne konference in sestanke. Zasluga teh komisij je, da je razmerje med katoličani na eni strani ter med judi in muslimani na drugi strani vedno lepše, da se vrši med temi verstvi koristno sodelovanje zlasti na karitativnem področju.

Nagrajeni filmi

Mednarodni katoliški urad za ocenjevanje filmov je letos podelil troje nagrad za naslednje filme: za švedski film „Izseljenci“, ki popisuje življenje in trpljenje skupine švedskih družin, ki so šle v izseljenstvo. Drugi nagrajeni film je „Les derniers fiancailles“ (Zadnji par), ki popisuje globoko harmonijo vseh starejših zakoncev. Je kanadski film. Tretji pa je arabski (sirski) film „Ai-makhdou-our“ (Nedolžni), ki popisuje tragedijo palestincev.

Bolgarija brez katoliških škofov

V Plodivu v Bolgariji je umrl zadnji katoliški škof v tej državi —

Simeon Kokov. Do svoje smrti je upravljal apostolski vikarijat Sofija-Plovdiv, ki ima okoli 50.000 katoliških vernikov.

Kristjani v Tanzaniji

V Tanzaniji v Afriki je trenutno 14% katoličanov in prav toliko protestantov, skupaj torej 28% kristjanov. Katoliška cerkev se v Tanzaniji kaj hitro razvija in bogoslovja so polna bogoslovcev. Kljub temu smatrajo škofje, da je treba posvečati največjo pažnjo izobrazbi katehistov-laikov, ker je število duhovnikov veliko premajhno za delo med domačini.

Kristjani v Turčiji

V Turčiji je malo kristjanov, kar je še vedno posledica stoletnega preganjanja kristjanov, v tem stoletju zlasti Grkov in Armencev. Po zadnjem ljudskem štetju iz l. 1965 ima Turčija 35 milijonov prebivalcev in od teh jih je 34 milijonov muslimanske vere. Kristjanov je v Turčiji samo 215.326; od tega je 76.122 pravoslavni bizantinskega obreda, armenjskih monofizitov je 63.863, katoličanov je 29.077, protestantov 22.464 in drugih kristjanov 23.8000.

Marksizem je laž

Eden najboljših poznavalcev marksizma v teoriji in praksi, slavni ruski pisatelj Aleksander Solženicin je zapisal, da je marksizem ne le pomanjkljiv in brezupno zastarel svetovni nazor, ampak se je v vseh svojih napovedih zmotil. Je primitiven in površen gospodarski nauk, netočen in popolnoma neznanstven. Ta

polni do vrha vse družbeno življenje, možgane, radio, tisk le z nečim — z lažjo, lažjo, lažjo.

Socialistični obredi na Slovaškem

Na Slovaškem so komunistične oblasti uvedle neke vrste obredov ali ceremonij namesto krščanskih obredov ob krstu, poroki in pogrebu. Ljudje se za te obrede kaj malo zanimajo. Velika večina da krstiti otroke v cerkvi, se poroča v cerkvi in ima cerkveni pogreb.

Dva dogodka iz Poljske

V krakovski nadškofiji sta se v zadnjem času pripetila dva dogodka, ki kažeta, kako komunistične oblasti nasprotujejo in nagajajo katoliški Cerkvi.

V mestu Szlary je bila mala stavba, v kateri je bilo katehistično središče tega mesta. Številna mladina je obiskovala to središče. Da bi to delovanje preprečila, je komunistična oblast sklenila, da se mora to poslovanje porušiti zaradi razširitve ceste. Prebivalstvo se je temu uprlo, toda oblast je kljub protestom s pomočjo policije podrla stavbo. —

Ob obletnici smrti blaženega Maksimiljana Kolbeja so poljski katoličani organizirali romanje v zloglasno nacistično koncentracijsko taborišče v Oswiecinu (Auschwitz) z namenom, da si tam ogledajo celico, v kateri je imenovani umrl. Organizatorji romanja so pravočasno zaprosili oblast za dovoljenje za romanje in ogled celice. Ko pa so prišli romarji do vhoda v taborišče, so bila vrata zaprta, čeprav so vedno odprta že

zaradi turistov, ki obiskujejo to taborišče.

Mornarji niso zadovoljni

V Španiji so napravili anketo med mornarji. Iz odgovorov je razvidno, da življenje mornarjev ni tako lahko in prijetno, kot mnogi mislijo. 62% mornarjev je izjavilo, da je mornarsko življenje silno dolgočasno. Na petrolejskih ladjah npr., ki potrebujejo 60 dni za pot iz Perzijskega zaliva do Španije, ne vidi mornar ves ta čas ničesar drugega kot nebo in vodo. Ribiči na visokem morju se sicer ne pritožujejo zaradi dolgočasia, pač pa zaradi težkega — tudi do 18 ur — trajajočega dnevnega dela. Velika večina poročenih mornarjev izjavlja, da nimajo normalnega zakonskega življenja in da jih otroci gledajo kot tujce. Zato pa žene mornarjev in ribičev zahtevajo, da se da poročenim mornarjem po petmesečni odsotnosti dva meseca plačanega dopusta.

Vrhovni kurat ameriške vojske

Za vrhovnega kurata ameriškega letalstva je bil nedavno postavljen katoliški duhovnik Hanry Meade. Pred njim je bil vrhovni kurat pastor Roy Terry, metodist. Kurati imajo v ameriški vojski velik ugled. Ko je prevzel mesto vrhovnega kurata Meade, so bili navzoči najvišji vojaški krogi, dalje katoliški nadškof iz New Yorka Terence Cooke, judovski rabin Aryveh Lev in metodistični škof Ralph Ward.

Kanadski minister proti splavu

Kanadski pravosodni minister Otto Lang je na televizijski oddaji pove-

dal svoje mnenje glede splava. Rekel je, da je proti splavu in da je neutemeljeno in naravnost smešno tisto geslo, ki ga nekateri razglašajo, da ima žena pravico razpolagati s svojim telesom. Toda otrokovo telo ni več njeno telo; je novo, samostojno živo telo, čeprav je še v materinem telesu. To telo se ne more samo braniti, zato ga mora braniti družba — država. Zaradi spoštovanja človeškega dostojanstva, ki se danes tako zelo poudarja, je treba braniti življenje in dostojanstvo tudi še ne rojenega človeka.

Vera v novi kitajski ustavi

V komunistični Kitajski imajo novo ustavo, ki postavlja na čelo države Mao Tse Tunga. Kitajska je socialistična država pod diktaturo proletariata. V čl. 29 so naštetе osebne svoboščine, ki so seveda zgolj na papirju. Omejena je npr. celo svoboda stavkanja, o kateri v resnici ni ne duha ne sluha. Glede vere pravi nova ustava, da „je versko prepričanje svobodno in da je svobodna brezbožna propaganda“. Torej verska propaganda ni dovoljena, je kazniva, dočim je protiverska propaganda dovoljena in celo zapovedana.

Preganjanje katoličanov v Litvi

V zadnjih dveh letih se je silno povečalo preganjanje katoličanov v Litvi, ki jo je okupirala Sovjetska zveza. Že itak redki duhovniki so zaprti, vsako javno cerkveno delo je prepovedano, novih cerkva ne pustijo zidati itd. S prav posebno vnemo iščejo pisce in raširjevalce podtalne raz-

množenine, ki ima naslov „Kronika katoliške Cerkve v Litvi“ (Lietuvos Kataliku Baznycios Kronika), v kateri je natančno opisan položaj Cerkve in so naštetja vsa preganjanja. V eni izmed zadnjih števil te Kronicke je zapisano, da bodo katoličani vztrajali v boju za svoje pravice, da so pa razočarani nad katoličani v svobodnih in demokratičnih državah, ki o teh preganjanjih popolnoma molčijo in jim ne nudijo niti najmanjše moralne opore.

Sv. maša samo po novem obredu

Sveti sedež je obvestil vse škofo po vsem svetu, da se mora vršiti sv. maša samo po novih liturgičnih predpisih, ki so bili odobreni 3. aprila 1969. Smejo pa cerkveni predstojniki, ki so za to pooblašteni, izjemoma dovoliti darovanje sv. maše stari ali bolnim duhovnikom, ki bi imeli velike težave darovati sv. mašo po novem obredniku, po prejšnjem rimskem misalu, toda tako sv. mašo smejo darovati samo „zasebno brez udeležbe ljudstva.“

Opozorilo kubanskega škofa

Kubanski škof msgr. Eduardo Bonas Masvidal, ki je bil leta 1962 izgnan iz Kube in živi sedaj v Venezueli, je javno opozoril ameriško javnost na nevarnosti, ki bi nastale, ako se ukinejo sankcije ameriških držav proti Kubi. S tem bi ameriške države odobrile — zatrjuje imenovani škof — vsa nasilja, ki jih vrši Castrov režim nad Kubanci, bi odobrili organiziranje gverilskega delovanja in atentate, ki jih Castrov režim organizira po

Latinski Ameriki. Kako je Castro oborožil komuniste v Čilu, je dobro znano vsem svetu. Številni nemiri, ugrabljenja, atentati po vsej Latinski Ameriki so še vedno organizirani iz Habane. Dočim se vse to vrši danes tajno in previdno, se bo to po ukinitvi sankcij, lahko vršilo v večjem obsegu in takorekoč javno.

Poslanica muslimanom

Predsednik tajništva za nekristiane kard. Pignedoli je naslovil na muslimanske brate dne 25. decembra 1974 posebno poslanico. Redek slučaj je povzročil, da je bil lanski katoliški Božič prav na dan, ko so muslimani praznovali „Al Adha“, to je Abrahamovo žrtvovanje. Kardinal omenja, da je lik Abrahama drag kristjanom in muslimanom, saj je Abraham oče vernih, velik častilec edinega Boga, ki se ni obotavljal žrtvovati lastnega sina, samo da je bil pokoren Bogu; človek, ki je veroval v božjo oblubo in sprejel Njegovo zavezo. Letošnja sovpadnost obeh slovesnosti naj bi bila vzpodbuda za razvoj globljih stikov med obema velikima verama, pristržnejši sporazum in bolj uspešno sodelovanje med obema, da bo pri obeh edini Bog bolj poznan in bolj češčen. Kardinal izreka tudi željo, da bi ta edinstvena sovpadnost napolnila človeška srca z Njegovim božjim veseljem, in da bi prišlo po vsem svetu, zlasti v Palestini, kjer se je Odrešenik rodil, do miru, ki so ga angeli oznanjali v božični noči.

Kje je kaj

UVODNIK	Ob Slovenskem dnevu	193
IZ ŽIVLJENJA CERKVE	Šest svetnikov v svetem letu	195
	Molitveni namen za april	196
	Ali res ni preganjanja duhovnikov?	222
	Mučenik molka	228
OB NAŠI 30-LETNICI	Odhod iz domovine	200
SODOBNA VPRAŠANJA	Izjava Kongregacije za nauk o splavu	204
	Kristjani za socializem	218
	Nekateri problemi današnjega sveta	227
RAZNO	Kaj je spiritizem?	214
	Lakomnost — neurejeno nagnejnje do bo- gastva	223
	Zvezde — abeceda božja	226
	Kaj pravite?	229
	Taboriščni arhiv priča	251
V DRUŽINI	Poklic; se razvijajo v družini	234
ZA MLADINO	Zvezni predsedniki SDO in SFZ v 25. letih	239
	In sedaj naprej v življenje!	240
ROMAN	Hudičev advokat	243
NOVICE	Novice iz Slovenije	250
	Slovenci po svetu	249
	Svetovne novice	252

Leto XLII
Številka 4

April 1975
Abril Nº 4

duhovno življenje

je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij
(msgr. Anton Orehar): urejuje uredniški odbor:

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar, Ramón L. Falcón 4158,
Buenos Aires.

Registro de la propiedad Intelectual No. 843.966

Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158
Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103
USA.

Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3,
Ohio 44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario,
Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIA: Zora Piščanec, Riva Piazzutta 18, Gorizia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Letna naročnina v Argentini in obmejnih državah je zaradi sedanjih
gospodarskih razmer 220 pesov za ome, ki jo bodo poravnali do konca
marca 1975. Pznejše bomo morali upoštevati nadaljne gospodarske
spremembe; — v ZDA in Kanadi 9 dolarjev; v Avstriji 160 šilin-
gov; v Italiji 3.500 lir; drugje protivrečnost dolarja.

DENARNA NAKAZILA NA NASLOV:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina.

Zunanja oprema in stalna zaglavja „Duhovnega življenja in „Bo-
žjih stezic“: Stane Snoj.

**Zvest prijatelj je močna obramba;
kdor ga je našel, je našel zaklad.
Zvest prijatelj je nepoplašljiv
in za njegovo vrednost ni cene.
Zvest prijatelj je balzam življenja,
kateri se Boga boje, ga najdejo.
Kdor se Gospoda boji, ima pravo
prijateljstvo;
zakaj kakršen je on, tak je tudi
njegov prijatelj
(Sir 6, 14-17).**

